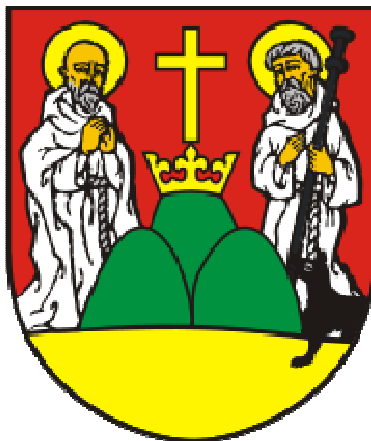

Załącznik nr 2

**do Uchwały Nr...../08
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia.....2008 r.**

**PLAN GOSPODARKI ODPADAMI
MIASTA SUWAŁKI
NA LATA 2008-2011**

Suwałki, maj 2008

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	65
1.1	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA	65
1.2	ZAKRES OPRACOWANIA	66
2	UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	67
2.1	POLITYKA I STRATEGIA PAŃSTWA W DZIEDZINIE GOSPODARKI ODPADAMI	67
2.2	POLITYKA I STRATEGIA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	70
3	KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SUWAŁKI	74
4	AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI	77
4.1	ODPADY KOMUNALNE	77
4.1.1	<i>Rodzaj, ilości i źródła powstawania odpadów komunalnych</i>	<i>77</i>
4.1.1.1	<i>Odpady komunalne ogółem</i>	<i>77</i>
4.1.1.2	<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>	<i>78</i>
4.1.1.3	<i>Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych</i>	<i>78</i>
4.1.2	<i>Istniejący system zbierania odpadów komunalnych</i>	<i>78</i>
4.1.3	<i>Rodzaje i ilości zebranych odpadów komunalnych oraz sposób postępowania z nimi</i>	<i>79</i>
4.1.4	<i>Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi</i>	<i>81</i>
4.2	ODPADY NIEBEZPIECZNE	82
4.2.1	<i>Odpady zawierające PCB</i>	<i>84</i>
4.2.2	<i>Odpady zawierające azbest</i>	<i>84</i>
4.2.3	<i>Odpady medyczne i weterynaryjne</i>	<i>85</i>
4.2.4	<i>Oleje odpadowe</i>	<i>86</i>
4.2.5	<i>Zużyte baterie i akumulatory</i>	<i>86</i>
4.2.6	<i>Pojazdy wycofane z eksploatacji</i>	<i>87</i>
4.2.7	<i>Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny</i>	<i>87</i>
4.2.8	<i>Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi</i>	<i>88</i>
4.3	ODPADY POZOSTAŁE	88
4.3.1	<i>Odpady opakowaniowe</i>	<i>88</i>
4.3.2	<i>Odpady z budowy i remontów</i>	<i>89</i>
4.3.3	<i>Zużyte opony</i>	<i>90</i>
4.3.4	<i>Komunalne osady ściekowe</i>	<i>90</i>
4.3.5	<i>Wybrane odpady z sektora gospodarczego</i>	<i>91</i>
4.3.6	<i>Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami pozostałymi</i>	<i>92</i>
4.4	<i>Podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów</i>	<i>93</i>
4.5	<i>Instalacje i urządzenia do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów</i>	<i>92</i>

5	PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE WYTWARZANIA I GOSPODAROWANIA ODPADAMI	95
5.1	ODPADY KOMUNALNE.....	95
5.2	ODPADY NIEBEZPIECZNE	96
5.2.1	<i>Odpady zawierające PCB</i>	96
5.2.2	<i>Odpady zawierające azbest</i>	96
5.2.3	<i>Odpady medyczne i weterynaryjne</i>	97
5.2.4	<i>Oleje odpadowe</i>	97
5.2.5	<i>Zużyte baterie i akumulatory.....</i>	97
5.2.6	<i>Pojazdy wycofane z eksploatacji</i>	97
5.2.7	<i>Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....</i>	97
5.3	ODPADY POZOSTAŁE.....	97
5.3.1	<i>Odpady opakowaniowe</i>	97
5.3.2	<i>Odpady z budowy i remontów</i>	98
5.3.3	<i>Zużyte opony</i>	98
5.3.4	<i>Komunalne osady ściekowe</i>	98
5.3.5	<i>Wybrane odpady z sektora gospodarczego.....</i>	98
6	CELE PRZYJĘTE W GOSPODARCE ODPADAMI	98
6.1	ODPADY KOMUNALNE	99
6.2	ODPADY ZAWIERAJĄCE PCB	99
6.3	ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST	99
6.4	ODPADY MEDYCZNE I WETERYNARYJNE	99
6.5	OLEJE ODPADOWE	99
6.6	ZUŻYTE BATERIE I AKUMULATORY	99
6.7	POJAZDY WYCOFANE Z EKSPLOATACJI	99
6.8	ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY	99
6.9	ODPADY OPAKOWANIOWE	99
6.10	ODPADY Z BUDOWY I REMONTÓW	99
6.11	ZUŻYTE OPONY	100
6.12	KOMUNALNE OSADY ŚCIEKOWE	100
6.13	ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO	100
7	SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI ORAZ DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW GOSPODARKI ODPADAMI	100
7.1	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW ORAZ OGRANICZENIA ICH ILOŚCI I NEGATYWNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO	100
7.2	ODPADY KOMUNALNE	100
7.2.1	<i>Zbieranie i transport odpadów</i>	100
7.2.1.1	<i>Program selektywnego zbierania odpadów</i>	101
7.2.2	<i>Odzysk i unieszkodliwianie odpadów</i>	103
7.3	ODPADY NIEBEZPIECZNE.....	105
7.3.1	<i>Odpady zawierające PCB</i>	105
7.3.2	<i>Odpady zawierające azbest</i>	105
7.3.3	<i>Odpady medyczne i weterynaryjne</i>	105
7.3.4	<i>Oleje odpadowe</i>	105
7.3.5	<i>Zużyte baterie i akumulatory.....</i>	106
7.3.6	<i>Pojazdy wycofane z eksploatacji</i>	106
7.3.7	<i>Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....</i>	106

7.4	ODPADY POZOSTAŁE.....	106
7.4.1	<i>Odpady opakowaniowe</i>	106
7.4.2	<i>Odpady z budowy i remontów</i>	106
7.4.3	<i>Zużyte opony</i>	106
7.4.4	<i>Komunalne osady ściekowe</i>	107
7.4.5	<i>Odpady z sektora gospodarczego</i>	107
8	KOSZTY I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ	107
9	FINANSOWANIE DZIAŁAŃ	108
10	SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI CELÓW WYZNACZONYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	110
11	WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	112
12	STRESZCZENIE	113
13	ZAŁĄCZNIK	119

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie pod nazwą „*Plan Gospodarki Odpadami Miasta Suwałki na lata 2008-2011*” stanowi aktualizację pierwszego miejskiego planu przyjętego uchwałą nr XVII/192/03 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 grudnia 2003 r.

Kontynuując działania samorządu miejskiego w zakresie gospodarki odpadami Plan przedstawia działania zmierzające do utworzenia nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarowania odpadami zgodnego z „*Polityką ekologiczną państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014*” i „*Krajowym planem gospodarki odpadami 2010*”. Jednocześnie Plan realizuje wytyczne *Strategii zrównoważonego rozwoju miasta Suwałk do roku 2020*.

Plan jest częścią *Programu ochrony środowiska dla miasta Suwałki na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015* i stanowi rozwinięcie tematyki rozdziału VI Programu - pkt 4. Cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami.

Projekt niniejszego dokumentu został opracowany na zlecenie Gminy Miasta Suwałki przez Przedsiębiorstwo Geologiczne Eko-Geo z Suwałk.

W pracach nad dokumentem brał udział Zespół Konsultacyjny w składzie:
Wiesława Blusiewicz – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
Halina Murawska - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
Tadeusz Zamaro – Rada Miejska w Suwałkach,
Tadeusz Szymańczyk – Rada Miejska w Suwałkach, Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa,
Lech Krzysztofiak – Stowarzyszenia Człowiek i Przyroda,
Grzegorz Kochanowicz – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.,
Maciej Kamiński – Wigierski Park Narodowy,
Zbigniew Makarewicz – Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych,
Dariusz Lebioda – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Projekt Planu udostępniono mieszkańcom miasta do dyskusji społecznej na stronie internetowej miasta oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach wraz z informacją o możliwości składania uwag i wniosków. Projekt Planu został również pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Podlaskiego.

1.1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

Opracowując *Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* kierowano się przepisami obowiązujących aktów prawnych oraz zapisami dokumentów wyższego rzędu.

Gospodarkę odpadami regulują przede wszystkim przepisy zawarte w:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,
- ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- rozporządzeniach wykonawczych wydanych na podstawie powyższych ustaw, w tym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Zgodnie z polityką Unii Europejskiej w zakresie gospodarowania odpadami, odzwierciedloną w *ustawie o odpadach* (art. 5) kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien je planować, projektować i tak prowadzić aby zapobiegać ich powstawaniu lub ograniczać ich ilość oraz negatywne oddziaływanie, zapewniając odzysk odpadów których powstaniu nie udało się zapobiec oraz unieszkodliwianie tych odpadów których nie udało się poddać odzyskowi.

Narzędziem planowania i projektowania są plany gospodarki odpadami których obowiązek tworzenia na wszystkich szczeblach administracyjnych nakłada art. 14 *ustawy o odpadach*. Plany te są aktualizowane nie rzadziej niż co 4 lata (art.14, ust. 14. ww. ustawy).

Projekty planów, zgodnie z art. 14 ust. 5 ww. ustawy opracowują organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego. Podlegają one zaopiniowaniu przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego wyższego szczebla i zostają uchwalone przez organ stanowiący jednostki.

Aktem prawa lokalnego wdrażającym ustalenia gminnego planu gospodarki odpadami jest regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Obowiązek jego uchwalenia nakłada na rady gmin *ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

1.2. ZAKRES OPRACOWANIA

Miasto Suwałki, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju jest miastem na prawach powiatu. W tej sytuacji, w związku z art. 14 ust. 9 *ustawy o odpadach* *Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* obejmuje zadania zarówno planu powiatowego jak i gminnego.

Zgodnie z art. 15 ust. 7 *ustawy o odpadach* powiatowy plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze danego powiatu oraz przywożonych na jego obszar a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje opadowe, baterie i akumulatory.

Art. 15 ust. 7a wyżej wspomnianej ustawy stanowi, że gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011 będąc zarówno planem powiatowym jak i gminnym omawia wszystkie rodzaje odpadów powstających w mieście oraz przywożonych na jego obszar.

Zakres opracowania określony został art. 14 ust. 2 *ustawy o odpadach*. Stanowi on że plan gospodarki odpadami tworzony jest na bazie opisu aktualnego stanu gospodarki odpadami zawierającego informacje dotyczące:

- rodzaju, ilości i źródła pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami.

Przy opisie aktualnego stanu gospodarki odpadami oparto się na danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów - bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami na terenie województwa podlaskiego oraz danych własnych udostępnionych przez Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Do analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami zastosowano dane za rok 2006 jako najaktualniejsze dostępne. Wyjątek stanowią odpady komunalne gdzie dane za rok 2007 dostarczył suwalski Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych.

Po opisanie aktualnej sytuacji Plan powinien przedstawić prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami a następnie ustalić:

- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaje przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarowania odpadami z ustaleniem źródeł finansowania oraz harmonogramu rzeczowo-finansowego przedsięwzięć,
- system gospodarowania odpadami,
- system monitoringu i sposobu oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Na zakończenie planu gospodarki odpadami, zgodnie z § 6 ust 2 pkt 7) rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami należy przedstawić wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko.

Ostatnim elementem dokumentu jest jego streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Działania gmin ujęte w planie gospodarki odpadami, zgodnie z art. 16a ustawy o odpadach muszą obejmować realizację obowiązkowych zadań własnych gmin tj:

- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców miasta zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - x ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - x wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - x osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń niezbędnych do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zapewnienie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania do poziomu określonego w krajowy planie gospodarki odpadami.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

Na kształt gospodarki odpadami w Suwałkach wpływ mają nie tylko regulacje ustawowe ale również zapisy dokumentów wyższego rzędu z którymi *Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* musi być zgodny. System gospodarowania odpadami w Suwałkach musi realizować krajową politykę w tej dziedzinie oraz wpisywać się w zamierzenia województwa podlaskiego.

2.1. POLITYKA I STRATEGIA PAŃSTWA W DZIEDZINIE GOSPODARKI ODPADAMI

Polityka państwa w dziedzinie gospodarki odpadami, zawarta w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014” uszczegółowiona została w „Krajowym planie gospodarki odpadami 2010” (Kpgo 2010) przyjętym uchwałą Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. Plan ten jest drugim planem krajowymi i stanowi dokument nadrzędny dla planów opracowywanych na poszczególnych szczeblach administracyjnych.

Celem nadrzędnym *Kpgo 2010* jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią gospodarki odpadami, czyli:

- po pierwsze zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczania ich właściwości niebezpiecznych,
- po drugie wykorzystywania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku braku możliwości poddania odpadów procesom odzysku ich unieszkodliwienie, przy czym składowanie odpadów traktowane jest jako najmniej pożądany sposób postępowania z odpadami.

Dla realizacji powyższego celu w dokumencie przyjęto 6 celów głównych:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Dla poszczególnych grup odpadów sformułowano w *Kpgo 2010* cele szczegółowe.

W stosunku do odpadów komunalnych należy dążyć do:

- objęcia umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2010 r. więcej niż 75%,
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

W odniesieniu do innych odpadów wyznaczono w *Kpgo 2010* następujące cele:

- całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do roku 2010,
- utrzymanie do roku 2018 poziomu odzysku olei odpadowych na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu na poziomie co najmniej 35%,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania, do roku 2010 należy osiągnąć poziom odzysku i unieszkodliwiania od 25 do 60% w zależności od rodzaju baterii i akumulatorów,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- osiągnięcie po 1 stycznia 2006 r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji odpowiednio nie niższych niż 85% i 80% masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku,
- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok,
- osiągnięcie celów określonych w *Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*,

- osiągnięcie poziomu odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2010 na poziomie odpowiednio 85% i 15%,
- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej pozwalająca osiągnięcie do roku 2010 50% poziomu odzysku tych odpadów,
- rozbudowa systemu zbierania, odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych pozwalająca osiągnąć:

Rodzaj opakowania	Poziom	
	odzysku	recyklingu
Ogółem	60%	55-80%
Z tworzyw sztucznych	-	22,5%
Z aluminium	-	50%
Ze stali	-	50%
Z papieru i tektury	-	60%
Ze szkła	-	60%
Z drewna i tekstyliów	-	-
Z drewna	-	15%

- w odniesieniu do komunalnych osadów ściekowych wytyczono do 2018 r. cele:
 - ograniczenie składowania osadów ściekowych,
 - zwiększenie ilości osadów przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształconych termicznie,
 - maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach.
- zwiększenie do 2010 r. udziału odpadów z sektora gospodarczego poddawanych procesom odzysku do poziomu 82% oraz zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 5%.

Krajowy plan gospodarki odpadami określił działania jakie należy podjąć aby osiągnąć wyznaczone cele. Szczególną uwagę poświęcono odpadom komunalnym.

W zakresie zapobiegania i minimalizacji ilości powstających odpadów kładzie się nacisk na edukację społeczną oraz wspieranie producentów produktów generujących mniejsze ilości odpadów.

W zakresie zbierania odpadów komunalnych *Kpgo 2010* zobowiązuje do:

- kontrolowania przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady,
- kontrolowania przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych,
- selektywne zbieranie i odbieranie następujących frakcji odpadów komunalnych:
 - odpady zielone z ogrodów i parków,
 - papier i tektura,
 - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
 - tworzywa sztuczne i metale,
 - zużyte baterie i akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - przeterminowane leki,
 - chemikalia,
 - odpady wielkogabarytowe,
 - odpady budowlano-remontowe.

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi ma być system rozwiązań regionalnych, w których są uwzględnione wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki w danych warunkach lokalnych. Gospodarka ta opierać ma się na zakładach zagospodarowania odpadów obsługujących region zamieszkiwany przez minimum 150 tys osób. Zakłady powinny zapewniać co najmniej:

- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie odpadów resztkowych i pozostałości z sortowni,
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- składowanie przetworzonych odpadów resztkowych,
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalny).

Do końca 2009 r. powinny zostać zamknięte wszystkie składowiska odpadów komunalnych nie spełniające wymogów prawa. Ilość małych składowisk powinna zostać zredukowana, dążyć należy do zapewnienia funkcjonowania składowisk międzygminnych. W przypadku konieczności, w ramach regionu zagospodarowania odpadów transportu odpadów do składowania na odległość wynoszącą ponad 30 km przyjmuje się, że opłacalne jest zastosowanie przeładunkowego systemu transportu.

Narzędziem realizacji polityki państwa w dziedzinie odpadów jest *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*. W ramach II osi Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi przewiduje się wsparcie projektów realizujących działania zmierzające do tworzenia zakładów zagospodarowania odpadów obsługujących regiony zamieszkałe przez minimum 150 tys mieszkańców.

2.2. POLITYKA I STRATEGIA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o odpadach powiatowy plan gospodarki odpadami powinien być zgodny z planem wojewódzkim dlatego też *Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* zgodny jest z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010*.

Ponadto opracowując niniejszy dokument uwzględniano zapisy *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r.* oraz *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego*.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010 został przyjęty uchwałą Nr XV/161/08 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 3 marca 2008 r.

W Planie wyznaczono kierunki działań prowadzące do utworzenia spójnego systemu gospodarowania wszystkimi odpadami na terenie województwa. Za główne cele w zakresie gospodarowania odpadami w województwie uznano:

w zakresie odpadów komunalnych

- objęcie zorganizowaną zbiórką wszystkich mieszkańców województwa,
- objęcie wszystkich mieszkańców województwa systemem selektywnego zbierania odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów,
- zmniejszenie do końca 2014 roku masy składowanych odpadów komunalnych maksymalnie do 85% wytworzonych odpadów,
- zmniejszenie udziału odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

w odniesieniu do odpadów niebezpiecznych

- całkowite wyeliminowanie do 2010 roku PCB,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki olei odpadowych oraz uzyskanie co najmniej 50% ich odzysku i 35% recyklingu,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów pozwalająca uzyskać poziomy odzysku i recyklingu określone w *Kpgo 2010*,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych w tym segregacja tych odpadów u źródła,
- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, co pozwoli na uzyskanie poziomu odzysku i recyklingu odpowiednio 80% i 85% w stosunku do masy pojazdów,
- osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok,
- sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest i zapewnienie bezpiecznego unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów na terenie województwa podlaskiego,
- zwiększenie poziomu zbierania zużytych opon oraz rozbudowa systemu ich zagospodarowywania,
- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej pozwalająca osiągnąć w 2010 r. 50%-owy poziom odzysku tych odpadów,
- osiągnięcie poniższych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych:

Rodzaj opakowania	Poziom	
	odzysku	recyklingu
Ogółem	60%	55-80%
Z tworzyw sztucznych	-	22,5%
Z aluminium	-	50%
Z stali	-	50%
Z papieru i tektury	-	60%
Z szkła	-	60%
Z drewna i tekstyliów	-	-
Z drewna	-	15%

- ograniczenie składowania osadów ściekowych przy zwiększeniu ich rolniczego wykorzystania (przy dotrzymaniu wymogów jakościowych) oraz unieszkodliwiania metodami termicznymi.

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów przyjęto następując kierunki działań:

dla zapobiegania powstawania odpadów:

- edukacja ekologiczna mieszkańców,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

dla ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko:

- modernizację, zamykanie i rekultywację składowisk odpadów nie spełniających wymogów prawnych,
- likwidację dzikich składowisk odpadów,

- rekultywację wszystkich dotychczas zamkniętych składowisk odpadów,
- budowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów,
- promowanie opakowań ulegających biodegradacji,
- rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków,

dla wspomagania prawidłowego postępowania z odpadami:

- kontrolę przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych,
- prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych (wszystkie zebrane odpady powinny być transportowane w sposób uniemożliwiający ich zmieszanie),
- zapewnienie odpowiednich mocy przerobowych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- budowę składowisk odpadów niebezpiecznych,
- minimalizację ilości odpadów niebezpiecznych unieszkodliwianych za pomocą składowania,
- zwiększenie kontroli w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska wśród wytwórców odpadów niebezpiecznych,
- monitorowanie właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi,
- rozbudowę systemu selektywnego zbierania przeterminowanych leków,
- ewidencjonowanie ilości i sposobów postępowania z odpadami z profilaktyki weterynaryjnej,
- kontrolę podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- rozbudowę infrastruktury w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zinventaryzowanie wyrobów zawierających azbest,
- opracowanie i wdrożenie programów usuwania azbestu,
- budowę składowisk i kwater dla odpadów azbestowych,
- rozbudowę systemu selektywnego zbierania zużytych opon,
- kontrolę właściwego postępowania z zużytymi oponami przez podmioty zajmujące się naprawą i wymianą opon,
- rozbudowę selektywnego zbierania odpadów z budowy, remontów i demontażu,
- zwiększenie przetwarzania oraz odzysku powyższych odpadów,
- kontrolę jakości komunalnych osadów ściekowych stosowanych w rolnictwie,
- rozwój selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz ich odzysku,
- monitorowanie osiąganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

W Planie dokonano umownego podziału województwa na Regiony Zagospodarowania Odpadów prowadzące wspólną gospodarkę odpadami w oparciu o wyznaczone Zakłady Zagospodarowania Odpadów (ZZO). Wyznaczone Regiony to obszary obsługiwane przez:

1. ZZO Augustów,
2. ZZO Hryniewicze,
3. ZZO Czaratoria,
4. ZZO Czerwony Bór,
5. ZZO Dubiażyn,
6. ZZO Suwałki
7. ZZO Sokółka.

Region obejmujący miasto Suwałki, powiat suwalski oraz powiat sejneński, mimo zapisów *Krajowego planu gospodarki odpadami 2010* nie obejmuje 150 tysięcy mieszkańców.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku została przyjęta 30 stycznia 2006 roku uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego. Strategia określa misję rozwoju województwa, wyznacza cele i przyporządkowuje im priorytety. Realizacja Strategii ma pozwolić na zwiększenie spójności społeczno-ekonomicznej i konkurencyjności regionu poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania jego potencjału.

Strategia nie zawiera szczegółowych rozstrzygnięć, co do konkretnych projektów i działań w określonym czasie i miejscu. Rozstrzygnięcia takie zostaną zawarte w programach wojewódzkich i operacyjnych.

Strategia jest kluczowym dokumentem programowym określającym zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju regionu. Formułując cele i priorytety wskazuje ona dziedziny koncentracji wysiłku rozwojowego i pożądane tendencje zmian, które powinniśmy wspierać i promować, aby uzyskać określony efekt. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie poprzez partnerstwo wszystkich środowisk regionalnych, będących głównymi beneficjentami wdrożenia.

Strategia wyznaczyła województwu następujące cele strategiczne:

- Cel 1: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa
- Cel 2: Rozwój zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami rynku pracy
- Cel 3: Podniesienie konkurencyjności podlaskich firm w aspekcie krajowym i międzynarodowym
- Cel 4: Ochrona środowiska naturalnego
- Cel 5: Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego
- Cel 6: Wykorzystanie przygranicznego i transgranicznego położenia województwa
- Cel 7: Rozwój rolnictwa i tworzenie warunków wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Wśród trzech przyjętych priorytetów wymienia się Priorytet I. Infrastruktura techniczna, obejmujący m in. Działanie 3. *Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych*.

Zgodnie z zapisami Strategii w ramach Działania 3 wspierać należy rozwój nowoczesnych systemów gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych w tym odpadów niebezpiecznych, ukierunkowanych na ochronę środowiska i optymalne gospodarcze wykorzystanie części odpadów poprzez:

- tworzenie nowoczesnych systemów odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów - budowa zakładów zagospodarowania odpadów,
- powszechną selektywną zbiórkę odpadów,
- kompleksowe rozwiązania problemu bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym medycznych i budowlanych (azbest) oraz utylizacji odpadów pochodzenia zwierzęcego,
- dostosowanie istniejących składowisk i zakładów zagospodarowania odpadów do obowiązujących wymogów i standardów.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjęty został uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. Plan stanowi drugi obok Strategii podstawowy dokument wyznaczający cele i kierunki rozwoju regionu w układzie przestrzennym. Priorytetowym celem polityki przestrzennej jest osiągnięcie spójności terytorialnej oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa podlaskiego.

Plan nawiązuje do celów określonych w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, innych dokumentów rządowych oraz strategii rozwoju województwa podlaskiego. Opiera się na efektywnym wykorzystaniu stanu zagospodarowania, tworzeniu warunków do poprawy jakości życia i zwiększenia konkurencyjności województwa.

Do gospodarki odpadami odnosi się on w podrozdziale *Kierunki ochrony zasobów środowiska województwa - Ochrona powierzchni ziemi*. Zakłada on likwidację źródeł zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w tym:

- likwidację nielegalnych wysypisk odpadów i wylewisk nieczystości,
- dostosowanie 61 komunalnych wysypisk odpadów do wymogów przepisów sanitarnych z priorytetem miast i obszarów chronionych,
- zastosowanie pełnej technologii utylizacji odpadów na największych wysypiskach komunalnych,
- budowę zakładów utylizacji odpadów komunalnych, w tym i osadów ściekowych oczyszczalni, z instalacjami recyklingu wysokotemperaturowego w największych miastach województwa,
- likwidację mogilników przeterminowanych środków chemicznej ochrony roślin.
- definitywne rozwiązanie problemu utylizacji niebezpiecznych odpadów medycznych poprzez spalarnie w rejonach największych zgrupowań zakładów lecznictwa zamkniętego,

3. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SUWAŁKI

Z punktu widzenia gospodarki odpadami najistotniejszymi elementami charakterystyki miasta są jego **obszar, demografia oraz gospodarka**.

Miasto Suwałki zajmuje obszar 65,24 km² i leży w północnej części województwa podlaskiego, w pobliżu granicy z Litwą. Przez miasto przebiegają ważne szlaki transportowe – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek.

Strukturę zagospodarowania terenów miasta przedstawia Tabela nr 1.

Tabela nr 1 Powierzchnia geodezyjna i kierunki wykorzystania gruntów w Suwałkach w 2007 r.

Lp	Kierunek wykorzystania	Pow. (ha)	% ogólnej pow.
1	użytki rolne	3 598	54,9
1.1	w tym: grunty orne	2 995	45,7
1.2	sady	7	0,1
1.3	łąki i pastwiska	539	8,2
2	las i grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	920	14,0
3	wody	75	1,1
4	grunty zabudowane i zurbanizowane	1 186	18,1
5	tereny komunikacyjne	523	8,0
6	użytki kopalne	67	1,0
7	użytki ekologiczne	0	0
8	tereny różne	58	0,9
9	nieużytki	124	1,9

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Miasto charakteryzuje niski udział terenów zurbanizowanych. Tereny te, łącznie z terenami komunikacyjnymi stanowią jedynie 26,1% terenów miasta.

Liczba mieszkańców Suwałk wynosiła na koniec 2006 r. 69 246 osób (5,79% ludności województwa podlaskiego), co stawia miasto na drugim miejscu w województwie podlaskim pod względem liczby mieszkańców. Gęstość zaludnienia wyniosła 1 057 os./km².

Mieszkańcy Suwałk na koniec 2006 r. tworzyli ok. 24 100 gospodarstw domowych. 71,7% mieszkańców miasta mieszka w budynkach wielorodzinnych zarządzanych głównie przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz Zarząd Budynków Mieszkalnych.

Strukturę ludności według płci i wieku a także wykształcenia przedstawiają zamieszczone poniżej tabele.

Tabela 2. Ludność Suwałk według płci i wieku

		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Osoby według wieku				
					0-19	20-34	35-49	50-64	65 i więcej
2006 r.	liczba	69 246	33 161	36 085	18 434	16 656	16 039	11 321	6 796
	%	100	47,89	52,11	26,62	24,05	23,16	16,35	9,82

Źródło: za Strategią zrównoważonego rozwoju miasta Suwałki do roku 2020

Tabela 3. Struktura wykształcenia mieszkańców Suwałk według stanu na 2002 r.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób	% mieszkańców
wyższe	7 102	12,61
policealne	2 693	4,78
średnie	18 643	33,11
zasadnicze zawodowe	9 105	16,17
podstawowe ukończone	16 536	29,37
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	2 232	3,96

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności z 2002 r.

Dla prognozowania zmian w gospodarce odpadami kluczowe znaczenie będzie miała prognoza demograficzna dla miasta. Opierając się na trendzie z ostatnich lat prognozę taką opracowano w 2007 r. w trakcie aktualizacji strategii zrównoważonego rozwoju miasta. Przedstawia się ona następująco:

Tabela 4. Prognoza demograficzna dla Suwałk

	2010r.		2015r.		2020r.	
	tys.	%	tys.	%	tys.	%
Ludność ogółem w tym:	69,2	100	69,0	100	68,5	100
w wieku przedprodukcyjnym	14,8	21,4	13,5	19,5	13,0	19,0
w wieku produkcyjnym	46,1	66,6	45,5	66,0	45,1	65,8
w wieku poprodukcyjnym	8,3	12,0	10,0	14,5	10,4	15,2

Źródło: za Strategią zrównoważonego rozwoju miasta Suwałki do roku 2020

Z zamieszczonych powyżej danych wynika, że liczba ludności Suwałk utrzymywała będzie się na tym samym poziomie z niewielką tendencją spadkową. Populacja miasta będzie się starzeć. Z obserwowanych tendencji oraz rozwoju szkolnictwa wyższego w Suwałkach oczekiwać należy wzrostu poziomu wykształcenia społeczeństwa miasta.

Suwałki są ważnym ośrodkiem gospodarczym w północno-wschodniej Polsce. Na koniec 2006 roku w Suwałkach zarejestrowane były 7 243 podmioty gospodarcze, z czego blisko 97% działało w sektorze prywatnym. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych (blisko 80%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Głównymi gałęziami przemysłu lokalnej gospodarki jest przetwórstwo drewna (w tym przede wszystkim produkcja mebli), przemysł rolno-spożywczy oraz produkcja materiałów budowlanych.

Do największych zakładów działających na terenie Suwałk należą:

1. „ANIMEX” Grupa Drobiarska Sp. z o.o.
2. Spółdzielnia Mleczarska „Sudowia”.
3. PPHU „Lactopol” – produkcja mleka w proszku.
4. Liczne przedsiębiorstwa branży meblarskiej (np. PORTA KMI System Sp. z o.o. Fabryka Mebli Forte, Meblet, T&R Ziarko)
5. „Malow” – produkcja mebli metalowych.
6. Przedsiębiorstwo Remontów i Budownictwa Ogólnego (PRiBO) - deweloper.
7. PPMD „Kruszbet” S.A. – produkcja wyrobów z betonu i kruszywa budowlanego.
8. Suwalskie Kopalnie Surowców Mineralnych.
9. Przedsiębiorstwo „AQUAEL” – produkcja sprzętu akwarystycznego.
10. MISPOL S.A. – produkcja konserw mięsnych, pasztetów i dań gotowych.
11. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.
12. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.
13. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Istotnym elementem życia gospodarczego Suwałk jest funkcjonująca w mieście Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna. W jej ramach na obszarze 116,2 ha działalność ulokowało 23 podmioty zatrudniające 2171 pracowników.

W przyszłości drugim centrum działalności gospodarczej w mieście stanie się teren Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód. Spółka tworząca Park zakończyła zbrojenie terenu i przygotowuje projekt budowy obiektów kubaturowych a w szczególności laboratoriów obsługujących przyszłe podmioty zlokalizowane w Parku.

Przewiduje się, że na terenie Parku lokować się będą przede wszystkim podmioty z dziedzin: technologia systemów informacyjnych i sieci telekomunikacyjnych, elektronika, technologia inżynierii materiałowej, technologia ochrony zdrowia i inżynierii medycznej, farmaceutyka i telemedycyna, technologia związana z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii, automatyka, aparatura pomiarowa i laboratoryjna oraz mechanika precyzyjna.

Suwałki stanowią nie tylko centrum gospodarcze Suwalszczyzny ale również centrum infrastruktury społecznej z rozbudowanym systemem opieki zdrowotnej, edukacyjnym i placówkami kulturalnymi.

Rozbudowany system opieki zdrowotnej i weterynaryjnej decyduje o wytwarzaniu w mieście znacznych ilości odpadów medycznych oraz weterynaryjnych. W Suwałkach funkcjonuje 5 publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym dwa lecznictwa zamkniętego na 776 łóżek oraz 57 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich.

4. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI

Dla potrzeb konstrukcyjnych niniejszego dokumentu dokonano, za *Krajowym planem gospodarki odpadami 2010* podziału odpadów na trzy grupy:

- odpady komunalne,
- odpady niebezpieczne,
- odpady pozostałe, w tym odpady powstające w przemyśle, osady ściekowe, odpady opakowaniowe.

Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów określono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w *sprawie katalogu odpadów*.

4.1 ODPADY KOMUNALNE

Zgodnie z art. 3, ust. 3, pkt 4 ustawy o *odpadach* odpady komunalne definiuje się jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Przy czym przyjmuje się, że 2/3 odpadów komunalnych powstaje w gospodarstwach domowych.

Odpady komunalne klasyfikowane są do grupy 20, z wyjątkiem selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych zaliczanych do podgrupy 15 01.

4.1.1 Rodzaj, ilości i źródła powstawania odpadów komunalnych

4.1.1.1 Odpady komunalne ogółem

Szacuje się, że w Suwałkach, zamieszkałych przez 69 246 mieszkańców wytwarza się około 22 908 Mg (ton) odpadów komunalnych.

Nie prowadzono dotychczas badań składu morfologicznego odpadów wytwarzanych w Suwałkach. Dlatego też skład morfologiczny odpadów ustalono w oparciu o średnie wskaźniki przedstawione w *Kpgo 2010*.

Tabela 5. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w Suwałkach

Lp	Nazwa	Ilość w Mg
1	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	847,9
2	Odpady zielone z ogrodów i parków	622,2
3	Zmieszane odpady komunalne, w tym	19 880,6
3.1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	6 560,6
3.2	Odpady zielone	397,6
3.3	Papier i tektura	3 976,1
3.4	Odpady wielomateriałowe	795,2
3.5	Tworzywa sztuczne	2 783,3
3.6	Szkło	1 590,5
3.7	Metal	994,0
3.8	Odzież, tekstylia	198,8
3.9	Drewno	397,6
3.10	Odpady niebezpieczne	198,8

3.11	<i>Odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa</i>	1 988,1
4	Odpady z targowisk	217,6
5	Odpady z czyszczenia ulic i placów	479,0
6	Odpady wielkogabarytowe	860,7
RAZEM		22 908,0

Źródło: wyliczenia własne

Z przedstawionych danych wynika, że jedynie niewielki odsetek odpadów zbierany jest selektywnie. Aż około 87% odpadów stanowią zmieszane odpady komunalne. W największej ilości występują odpady ulegające biodegradacji oraz tworzywa sztuczne.

4.1.1.2 Odpady ulegające biodegradacji

Opadami ulegającymi biodegradacji są odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Ranga nadana temu rodzajowi odpadów w polityce ekologicznej państwa spowodowała, że przepisy prawne zobowiązują do wyodrębnienia i odrębnego omówienia tych odpadów w planach gospodarki odpadami.

Szacunkowa ilość odpadów ulegających biodegradacji wytwarzanych rocznie w Suwałkach według danych przedstawionych w Tabeli 4. wynosi 12 271 Mg, co stanowi około 53% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych. W zmieszanych odpadach znajduje się 58% odpadów ulegających biodegradacji. Dane te uzasadniają wagę jaką w kształtowaniu gospodarki odpadami przywiązuje się do redukcji ilości tych odpadów kierowanych na składowiska odpadów.

Stosowana w suwalskim Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych technologia kompostowania odpadów w całości zapobiega składowaniu tego rodzaju odpadów.

4.1.1.3 Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Strumień odpadów komunalnych zawiera również odpady niebezpieczne. Są to przeterminowane leki, farmakologiczne, baterie i akumulatory, farby i chemikalia, mniejszych gabarytów zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych wytworzonych w Suwałkach można, w oparciu o wskaźniki oszacować na około 199 Mg rocznie. Przyjmuje się, że jedynie około 5% tych odpadów jest zbierana selektywnie reszta trafia do odpadów zmieszanych.

4.1.2 Istniejący system zbierania odpadów komunalnych

Wszyscy mieszkańcy Suwałk objęci są zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych. Zapisany w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* obowiązek właściciela/zarządcy nieruchomości zawarcia z odpowiednim podmiotem umowy na odbiór odpadów komunalnych jest egzekwowany przez Straż Miejską.

System zbierania odpadów komunalnych w Suwałkach opiera się na selektywnej zbiórce tych odpadów. Obowiązek takiego zbierania odpadów nakłada *Regulamin utrzymania czystości*

i porządku na terenie miasta Suwałk. Selektywnie zbierane są papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne.

Na terenie Suwałk na system zbierania odpadów komunalnych składa się:

- selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych,
- zbiórka odpadów zmieszanych.

Selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych prowadzona jest na terenie budownictwa wielorodzinnego w oparciu o pojemniki 1100 l a na terenie budownictwa jednorodzinnego w systemie workowym.

Aktualnie wszystkie miejsca gromadzenia odpadów komunalnych na terenach zarządzanych przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz Zarząd Budynków Mieszkalnych wyposażone są w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych. Mieszkańcy domów jednorodzinnych zaopatrywani są w worki do selekcji odpadów przez obsługujące ich podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

W ramach selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych zbierana jest makulatura i papier, tworzywa sztuczne, metalowe opakowania oraz szkło.

Selektywnie zebrane odpady opakowaniowe przyjmowane są nieodpłatnie przez Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych. Podmioty odbierające odpady komunalne od mieszkańców mogą również we własnym zakresie zagospodarowywać wyselekcjonowane odpady opakowaniowe.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych opiera się w głównym stopniu na okresowej zbiórce organizowanej przez Urząd Miejski w Suwałkach. W pierwszej dekadzie, pierwszego miesiąca każdego kwartału roku podmiot wyłoniony przez Urząd Miejski, wg podanego do publicznej wiadomości harmonogramu odbiera wystawione przez mieszkańców miasta odpady wielkogabarytowe. Trafiają one do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych.

Selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych powstających w gospodarstwach domowych obejmuje zbiórkę:

- przeterminowanych lekarstw,
- zużytych baterie,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- olei odpadowych,
- środków chemicznych w postaci farb, rozpuszczalników itp.

Zbiórka ta zostanie omówiona w części opracowania poświęconej odpadom niebezpiecznym.

Odpady komunalne nie wydzielone z ogólnej ich masy odbierane są jako zmieszane odpady komunalne i transportowane przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych.

4.1.3 Rodzaje i ilości zebranych odpadów komunalnych oraz sposób postępowania z nimi

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* wszystkie odpady komunalne z terenu miasta trafiają do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK). Wyjątek stanowią selektywnie zebrane odpady opakowaniowe, które mogą być zagospodarowywane również we własnym zakresie przez podmioty odbierające te odpady od właścicieli/zarządców nieruchomości oraz odpady o charakterze mineralnym.

Ilość odpadów komunalnych dostarczonych do ZUOK z miasta oraz ościennych gmin na przestrzeni ostatnich lat przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Ilość odpadów komunalnych dostarczonych do ZUOK w latach 2004-2007 r. w Mg

Lp	Rodzaj	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1	Wysegregowane odpady opakowaniowe	309,5	339,2	423,3	489,3
2	Odpady wielkogabarytowe	28,1	11,7	5,8	8,2
3	Odpady zmieszane w tym:	15 955,1	15 838,7	16 321,2	17 044
3.1	<i>Odpady kierowane na składowisko</i>	<i>761,1</i>	<i>811,6</i>	<i>790,4</i>	<i>796,9</i>
3.2	<i>Odpady kierowane do biostabilizatora</i>	<i>15 194</i>	<i>15 027,1</i>	<i>15 530,8</i>	<i>16 247,1</i>
4	Razem	16 292,7	16 189,6	16 750,3	17 541,5

Źródło: Dane ZUOK

Do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych dostarczono w 2007 r. 17 541,5 Mg odpadów komunalnych. Dane przedstawione w tabeli 6. ujmują również wzrost ilości odpadów dostarczonych z ościennych gmin których składowiska zostały zamknięte z powodu niespełniania standardów ochrony środowiska. Niemniej jednak ilość odpadów trafiająca z terenu Suwałk powoli ale stopniowo rośnie.

Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost ilości odpadów zbieranych i odbieranych selektywnie. Udział tych odpadów w ogólnej ilości odpadów komunalnych dostarczanych do ZUOK jest ciągle bardzo niski ale od roku 2004 wzrósł z 1,9% do 2,8% (dotyczy selektywnej zbiórki odpadów do recyklingu materiałowego – bez odpadów wielkogabarytowych). Biorąc pod uwagę fakt, że z gmin wiejskich dostarcza się jedynie odpady zmieszane oraz uwzględniając ilości odpadów selektywnie zebranych na terenie Suwałk i zagospodarowanych we własnym zakresie przez podmioty odbierające te odpady (205 Mg w 2007 r.) udział odpadów selektywnie zbieranych na terenie miasta oszacować można na około 3,1%.

Zebrane odpady poddawane są procesom odzysku oraz unieszkodliwiania.

Przez odzysk odpadów rozumie się wszelkie działania, nie stwarzające zagrożeń dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

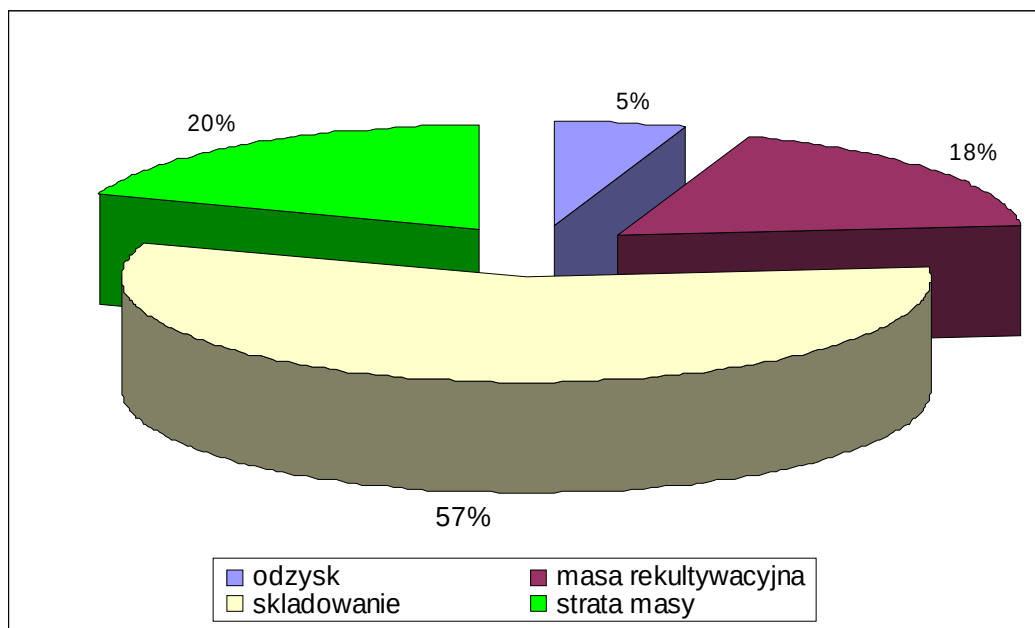
Selektywnie zebrane odpady opakowaniowe dostarczone do ZUOK oraz odpady wyselekcjonowane w Zakładzie z masy odpadów zmieszanych poddawane są procesowi odzysku R 15 (przetwarzanie odpadów w celu przekazania do odzysku) w linii do segregacji odpadów. Przygotowany w powyższym procesie odpad przekazywany jest innym podmiotom do dalszego odzysku.

Zmieszane odpady komunalne są kierowane do unieszkodliwiania (*poddawanie odpadów procesom przekształceń biologicznych , fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska*) metodą D 8 (obróbka biologiczna) w biostabilizatorze.

Odpady komunalne nienadające się do kompostowania oraz balast z biostabilizatora deponowane są na składowisku zlokalizowanym na terenie ZUOK (D 5 – składowanie na innych składowiskach).

Sposób postępowania z odpadami komunalnymi w ZUOK przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Efekt postępowania z odpadami komunalnymi w ZUOK

Źródło: dane ZUOK

Około 5% odpadów dostarczonych do ZUOK stanowią odpady poddane odzyskowi, około 5% nie nadaje się do kompostowania i jest bezpośrednio utylizowane poprzez składowanie. Pozostałe 90-91% odpadów komunalnych dostarczonych do ZUOK poddawane jest unieszkodliwianiu w biostabilizatorze.

W wyniku postępowania z odpadami w ZUOK 57% odpadów dostarczonych jest składowane a 18% tworzy masę rekultywacyjną. Dużą część swojej masy (20%) odpady dostarczone do ZUOK, w trakcie postępowania z nimi w Zakładzie tracą (woda, gazy).

Zestawienie szacunków ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w Suwałkach z ilością zbieraną wskazuje, że znaczna część tych odpadów nie jest dostarczana do ZUOK. Niewątpliwie część odpadów komunalnych zagospodarowują we własnym zakresie ich wytwórcy. Dotyczy to zwłaszcza odpadów wytwarzanych przez rodziny mieszkające w zabudowie jednorodzinnej. Część odpadów ulegających biodegradacji jest w tych gospodarstwach kompostowana lub wykorzystywana jako karma dla zwierząt. Brak jest danych pozwalających oszacować skalę tego zagospodarowania. Niewątpliwie jednak nie wszystkie odpady nie dostarczane do ZUOK są zagospodarowywane w sposób prawidłowy.

4.1.4 Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

W wyniku analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wytwarzanymi w Suwałkach zidentyfikowano następujące problemy:

- niski poziom segregacji odpadów,
- duża ilość odpadów niebezpiecznych w zmieszanych odpadach komunalnych,
- palenie części odpadów,
- porzucanie odpadów na terenie nieużytków i w lasach,
- niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców,
- brak pełnych danych ilościowych.

4.2 ODPADY NIEBEZPIECZNE

Odpady niebezpieczne powstają przede wszystkim w wyniku działalności przemysłowej i usługowej ale pewna ich ilość powstaje również w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia i szkolnictwie.

Ilość i rodzaj odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze gospodarczym przedstawiono poniżej w Tabeli 7.

Tabela 7. Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Suwałkach w 2006 r.

Kod	Odpad	Ilość w Mg
06 01 01*	Kwas siarkowy i siarkawy	0,12
06 01 02*	Kwas chlorowodorowy	0,06
07 01 07*	Pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne zawierające związki chlorowców	0,04
08 01 11*	Odpady farb i lakierów	31,39
09 01 01*	Wodne roztwory wywoływaczy i aktywatorów	0,90
09 01 03*	Roztwory wywoływaczy opartych na rozpuszczalnikach	0,13
09 01 04*	Roztwory utrwalczy	0,90
11 01 07*	Alkalia trawiące	1,30
11 01 09*	Szlamy i osady pofiltracyjne zawierające substancje niebezpieczne	11,98
12 01 09*	Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali niezawierające chlorowców	1,32
12 01 16*	Odpady poszlifierskie zawierające substancje niebezpieczne	8,80
12 01 18*	Szlamy z obróbki metali zawierające oleje	5,66
13 01 10*	Mineralne oleje hydrauliczne	0,054
13 01 13*	Inne oleje hydrauliczne	0,255
13 02 05*	Mineralne oleje silnikowe	11,32
13 02 08*	Inne oleje silnikowe	33,25
13 05 02*	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	0,50
13 05 07*	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	1,00
13 05 08*	Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	161,70
13 08 02*	Inne emulsje	1,24
14 06 04*	Szlamy i odpady stałe zawierające rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne	0,10
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych	2,08
15 02 02*	Sorbenty, materiały zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi	74,84
16 01 07*	Filtry olejowe	2,47
16 01 13*	Płyny hamulcowe	0,07

16 01 14*	Płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje	1,64
16 02 09*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB	0,48
16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy	1,61
16 05 06*	Chemikalia laboratoryjne i analityczne	0,02
16 05 07*	Zużyte nieorganiczne chemikalia zawierające substancje niebezpieczne	0,01
16 06 01*	Baterie i akumulatory ołowiowe	64,60
16 07 08*	Odpady zawierające ropę naftową lub jej produkty	1,43
17 06 01*	Materiały izolacyjne zawierające azbest	38,92
17 06 05*	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	115,06
18 01 02*	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty	0,45
18 01 03*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny	78,50
18 02 02*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny	0,08
19 03 06*	Odpady niebezpieczne zestalone	4,95
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,21
20 01 33*	Baterie i akumulatory	0,68
	Łącznie	660,24

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

Z powyższych danych wynika, że na terenie Suwałk w roku 2006 wytworzono łącznie 660,24 Mg odpadów niebezpiecznych jest to prawie trzykrotnie więcej niż w roku poprzednim. Tak duża różnica może być wynikiem systematycznego dyscyplinowania wytwórcy odpadów w zakresie wywiązywania się z obowiązku przekazywania Marszałkowi Województwa sprawozdań z gospodarki odpadami.

Głównym źródłem odpadów niebezpiecznych w mieście jest sektor przemysłowy ale duże ilości tych odpadów powstają także:

- w wyniku eksploatacji dróg (161,7 Mg),
- w wyniku usuwania wyrobów zawierających azbest (153,98 Mg),
- w służbie zdrowia (79,03 Mg).

Wytwórcy odpadów niebezpiecznych, zgodnie z art 17 *ustawy o odpadach* zobowiązani są, w zależności od ilości wytwarzanych odpadów do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

Zgodnie z uzyskanymi decyzjami gro odpadów niebezpiecznych gromadzone jest i magazynowane w miejscu powstawania, a następnie odbierane przez uprawniony podmiot i transportowany do miejsca odzysku lub unieszkodliwiania.

Część odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Suwałkach powstaje w gospodarstwach domowych. W mieście funkcjonuje zorganizowana selektywna zbiórka tych odpadów obejmująca zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, chemikalia, przeterminowane leki, baterie oraz zużyty olej.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbierany jest zgodnie z *ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*. Mieszkańcy miasta mogą:

- przekazać zużyty sprzęt przy zakupie nowego w placówce handlowej,

- przekazać, po zgłoszeniu takiej chęci oraz uzgodnieniu terminu podmiotowi odbierającemu odpady komunalne,
- przekazać sprawny sprzęt, wymieniany na nowy do komisji.

Przeterminowane leki dostarczane są do pojemników znajdujących się w 7 aptekach na terenie miasta, skąd odbierane są przez podmiot działający na zlecenie Urzędu Miejskiego.

Chemikalia w postaci farb, rozpuszczalników, środków ochrony roślin itp. przekazywane są nieodpłatnie w ramach miejskiej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Zużyty olej nieodpłatnie przyjmuje od osób fizycznych Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

4.2.1 Odpady zawierające PCB

PCB czyli polichlorowane bifenyle stanowią podstawowy składnik niektórych cieczy izolacyjnych stosowanych kiedyś do napełniania transformatorów i kondensatorów, były używane do produkcji płynów hydraulicznych oraz stosowane jako dodatki do farb i lakierów, plastifikatorów do tworzyw sztucznych oraz środków konserwujących.

Miejsca stosowania wyrobów zawierających PCB na terenie Suwałk określono w oparciu o dane Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku i przedstawiono w zamieszczonej poniżej tabeli.

Tabela 8. Miejsca występowania i ilości wyrobów zawierających PCB na terenie Suwałk.

Lp	Podmiot	Rodzaj wyrobu	Waga wyrobu	Planowany termin usunięcia
1	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.	Transformator, kondensator, wyłącznik	6 410 kg	2010
2	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.	Transformator, kondensator, wyłącznik	1 605 kg	2008-2010

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

W 2006 r. zgodnie z danymi Wojewódzkiego Systemu Odpadów usunięto w Suwałkach 0,48 Mg wyrobów zawierających PCB.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami posiadacze PCB zobowiązani są do usunięcia i unieszkodliwienia PCB do końca 2010 r.

4.2.2 Odpady zawierające azbest

Azbest stosowany był na szeroką skalę w różnych gałęziach gospodarki. Jego rozpowszechnienie związane jest jednak głównie z jego wykorzystaniem do produkcji materiałów budowlanych.

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest wprowadziła zakaz stosowania azbestu na terenie kraju a przyjęty przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski określił, że wyroby te muszą zostać usunięte do końca 2032 r.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodom informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska nałożyło na posiadaczy wyrobów zawierających azbest obowiązek przedstawiania wojewodzie przedmiotowej informacji.

Jednakże zgłoszone ilości wyrobów zawierających azbest każą wątpić w powszechność wywiązywania się z powyższego obowiązku. Ilość wyrobów zawierających azbest jaka według danych, którymi dysponuje Podlaski Urząd Wojewódzki znajduje się na terenie

Suwałk przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Tabela 9. Ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Suwałk – dane za rok 2006.

Lp	Wykorzystujący wyroby zawierające azbest	Ilość (m2)	Ilość (Mg)
1	Osoby prawne – 11 podmiotów	52 056	575,1
2	Osoby fizyczne – 331 osób	24 179	266
Razem		76 235	841,1

Źródło: dane Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

W pierwszym *Planie Gospodarki Odpadami* dla Suwałk ilość wyrobów zawierających azbest oszacowano na około 2 000 Mg. Rozbieżność szacunków i danych z bazy wojewody jest bardzo duża. O ile w przypadku osób prawnych podane ilości wyrobów prawdopodobnie nie odbiegają w istotny sposób od rzeczywistego stanu to w przypadku osób fizycznych zewidencjonowane ilości nie są wiarygodne.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów odpady zawierające azbest klasyfikowane są w grupie 17. Głównym sposobem unieszkodliwiania azbestu jest jego składowanie. Zaznaczyć należy, że na terenie województwa podlaskiego nie ma składowiska odpadów niebezpiecznych przyjmującego odpady azbestowe, jedynie składowisko odpadów komunalnych Łomży posiada kwaterę na tego rodzaju odpady ale jedynie dla odpadów lokalnych. Próba utworzenia w 2005 roku takiego składowiska dla odpadów z Miasta oraz Gminy Suwałki nie powiodła się.

Obowiązujące przepisami zezwalają usuwać oraz transportować wyroby zawierające azbest jedynie wytwórcom którzy uzyskali decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Na terenie Suwałk usuwanie wyrobów zawierających azbest wspierane jest przez władze samorządowe miasta. W ramach *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Suwałki* przyjętego uchwałą nr XLIV/481/06 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 stycznia 2006 r. podmiot wyłoniony przez Urząd Miejski odbiera od mieszkańców oraz zarządców zasobów mieszkaniowych zdemontowane odpady. Są one transportowane i unieszkodliwione na koszt Miasta.

W ramach Programu w latach 2006-2007 usunięto 332,35 Mg odpadów zawierających azbest.

4.2.3 Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne, zgodnie z *ustawą o odpadach* powstają w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzenia badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

Odpady weterynaryjne powstają w wyniku badania i leczenia zwierząt lub świadczenia usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów odpady medyczne i weterynaryjne klasyfikowane są w grupie 18, w tym odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej w podgrupie 18 01 a odpady weterynaryjne w podgrupie 18 02.

Zgodnie z zapisami *ustawy o odpadach* placówki medyczne oraz weterynaryjne zobowiązane są do przedkładania Marszałkowi województwa informacji o ilościach wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Z informacji tych wynika że na terenie miasta powstaje 70,3 Mg odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Odpady te powinny być zbierane do specjalnych pojemników i worków, magazynowane a następnie odbierane przez uprawnione firmy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23.12.2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych odpady te mogą być unieszkodliwiane w procesach D9 (obróbka fizyko-chemiczna) oraz D10 (termiczne przekształcanie w instalacjach).

Do niedawna unieszkodliwianie omawianych odpadów odbywało się w Suwałkach w spalarni tych odpadów przy Publicznym Samodzielnym Szpitalu Wojewódzkim. Zamknięcie instalacji spowodowało konieczność transportu odpadów poza teren miasta.

4.2.4 Oleje odpadowe

Oleje odpadowe powstają w wyniku eksploatacji olejów, które tracą swoje właściwości, ulegają zanieczyszczeniu i nie nadają się do dalszego zastosowania. Podstawowymi źródłami powstawania olei odpadowych są stacje obsługi pojazdów, bazy transportowe i remontowe oraz urządzenia stosowane w przemyśle.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów oleje odpadowe zalicza się do grupy 13 w ramach której wyróżnia się podgrupy:

- 13 01 – odpadowe oleje hydrauliczne,
- 13 02 – odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe,
- 13 03 – odpadowe oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła.

Z danych wygenerowanych z wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wywarzania i gospodarowania odpadami wynika, że na terenie Suwałk wytwarzane są jedynie odpady z podgrupy 13 01 oraz 13 02. W 2006 r. wytworzono ich 44,9 Mg, co stanowiło o 9,4 Mg więcej niż rok wcześniej. Brak jest niestety danych o odzysku i unieszkodliwianiu tych odpadów ponieważ procesy te prowadzone są poza terenem miasta.

Zebrane oleje odpadowe są magazynowane a następnie odbierane przez wyspecjalizowane firmy z poza terenu miasta.

W przypadku indywidualnych właścicieli samochodów wymiana oleju odbywa się obecnie głównie na stacjach obsługi pojazdów. Mieszkańcy wymieniający olej we własnym zakresie mogą zużyty olej dostarczyć, zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami firmy odbierające zużyty olej od wytwórców tego odpadu poddają go następującym procesom odzysku:

- R9 - powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju,
- R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części,
- R15 – przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

4.2.5 Zużyte baterie i akumulatory

Szeroko stosowane jako przenośne źródła prądu baterie i akumulatory, po zużyciu stają się odpadem niebezpiecznym dla środowiska.

Akumulatory wielkogabarytowe występują w dwóch rodzajach: kwasowo-ołowiowe oraz niklowo-kadmowe. Baterie i akumulatory małogabarytowe dzielą się na baterie alkaliczne, manganowe, litowe i srebrne oraz akumulatory niklowo-kadmowe, wodorkowe i litowe.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów zużyte baterie i akumulatory klasyfikowane są w podgrupie 16 06.

Ze względu na ich duże rozproszenie niemożliwe jest oszacowanie ilości zużytych baterii i akumulatorów powstających na terenie miasta.

Na terenie Suwałk prowadzona jest, organizowana przez Urząd Miejski w Suwałkach selektywna zbiórka zużytych baterii. 11 szkół wyposażono w specjalne pojemniki z których odpad odbiera PMS Bartnicki. W 2006 r. zebrano w ten sposób 0,94 Mg zużytych baterii a w 2007 r. 1 Mg. Również część pojemników do selektywnego zbierania szkła wyposażona jest w kieszenie na baterie.

Zbiórka zużytych akumulatorów regulowana jest przez nałożenie na ich producentów i importerów obowiązku odzysku z rynku. Ponadto wprowadzono opłatę depozytową w postaci kaucji przy zakupie akumulatorów ołowiowych, która podlega zwrotowi podczas dostarczenia zużytego akumulatora.

Według danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów w sektorze gospodarczym w 2006 r. zebrano w Suwałkach 65,28 Mg zużytych baterii i akumulatorów.

4.2.6 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdy wycofane z eksploatacji stanowią odpad niebezpieczny o kodzie 16 01 04*. Zgodnie z ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji pojazdy takie mogą być przekazane jedynie przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącemu punkt zbierania pojazdów.

Zgodnie z danymi Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach w 2006 r. wyrejestrowano w Suwałkach 300 pojazdów a w 2007 r. 348.

W wyniku postępowania z omawianym odpadem powstało w Suwałkach, wg danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów 252,29 Mg odpadów należących do grupy 16 01.

4.2.7 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny poza metalami, szkłem i tworzywami sztucznymi zawiera również substancje niebezpieczne dla środowiska takie jak metale ciężkie, PBB oraz chrom sześciowartościowy.

Gospodarkę zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym reguluje ustawa o *zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*. Zgodnie z powyższym aktem prawnym przedsiębiorcy zobowiązani są do składania sprawozdań o ilości i masie wprowadzanego na rynek sprzętu oraz masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi oraz unieszkodliwianiu.

Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzona jest, zgodnie z ww. ustawą przez sklepy AGD i RTV oraz podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

Wg danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów na terenie Suwałk wytworzono:

Tabela 10. Ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wytworzonego w Suwałkach w 2006 r.

Kod	Rodzaj odpadu	Ilość w Mg
16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,90
16 02 16	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	0,90
Razem		1,8

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

Zużyte odpady powinny zostać przekazane specjalistycznym firmom zajmującym się unieszkodliwianiem tego typu odpadów.

4.2.8 Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi

W wyniku analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi w Suwałkach zidentyfikowano szereg problemów.

Zużyte baterie:

- niski poziom selektywnego zbierania zużytych baterii. Zasadnicza część tego odpadu trafia do strumienia zmieszanych odpadów komunalnych.

Odpady medyczne i weterynaryjne:

- podobnie jak w całym kraju brak jest prawidłowo funkcjonującego systemu monitorowania ilości wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w indywidualnych praktykach lekarskich i weterynaryjnych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji:

- funkcjonowanie „szarej strefy” w gospodarowaniu pojazdami wycofanymi z eksploatacji.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny:

- brak zorganizowanego wtórnego obiegu starszego ale jeszcze sprawnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- ciągle wysoki udział niewielkiego gabarytowo zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego trafiającego do strumienia zmieszanych odpadów komunalnych

Azbest:

- częste niewłaściwe postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest,
- brak w województwie składowiska odpadów niebezpiecznych przyjmującego azbest co znacznie podnosi koszty usuwania azbestu.

Generalnie w stosunku do wszystkich rodzajów odpadów niebezpiecznych stwierdzić można niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców. Brak jest świadomości zagrożenia ze strony odpadów niebezpiecznych, znajomości sposobów bezpiecznego postępowania z nimi lub lekceważenie przepisów prawa.

4.3 ODPADY POZOSTAŁE

Wg danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów w 2006 r. w Suwałkach powstało 53 361,5 Mg odpadów pozostałych.

Spośród odpadów pozostałych *ustawa o odpadach* zobowiązuje do omówienia w powiatowych planach gospodarki odpadami odpadów opakowaniowych, odpadów z budowy i remontów, zużytych opon osadów ściekowych. Ponadto w niniejszym opracowaniu omówiono główne odpady powstające w sektorze gospodarczym Suwałk.

4.3.1 Odpady opakowaniowe

Odpady opakowaniowe to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych oraz transportowych zastosowanych w ramach całego systemu pakowania towarów wprowadzonych do obrotu. Odpady te powstają głównie w gospodarstwach domowych, zakładach produkcyjnych, jednostkach handlowych oraz miejscach użyteczności publicznej.

Gospodarowanie odpadami opakowaniowymi opiera się na wprowadzonej odpowiedzialności wytwórców produktów w opakowaniach za powstałe odpady opakowaniowe. Zobowiązani są oni ustawowo do osiągania określonego poziomu odzysku i recyklingu przy czym obowiązek ten wytwórcy mogą przekazać organizacjom odzysku. Finansowanie gospodarowania odpadami opakowaniowymi opiera się na opłatach przekazywanych przez przedsiębiorców organizacjom odzysku oraz opłatom produktowym wpłacanym do urzędów marszałkowskich a następnie rozdzielanych pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego organizujące zbiórkę odpadów opakowaniowych na swoim terenie.

System ten pozwala na osiąganie wyznaczonych poziomów odzysku i recyklingu.

Według informacji pozyskanych z Wojewódzkiego Systemu Odpadów na terenie Suwałk zebrano następujące ilości odpadów opakowaniowych:

Tabela 11. Ilość odpadów opakowaniowych zebranych na terenie Suwałk w 2006 r.

Kod	Rodzaj odpadu	Ilość w Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	644,50
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	261,30
15 01 03	Opakowania z drewna	21,90
15 01 04	Opakowania z metali	241,60
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	12,60
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	574,40
15 01 07	Opakowania ze szkła	235,20
15 01 09	Opakowania z tekstyliów	8,00
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych	2,08
Razem		1 999,5

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

W 2006 r. zebrano 1 999,5 Mg odpadów opakowaniowych. Najwięcej zebrano opakowań z papieru i tektury które stanowiły 1/3 wszystkich odpadów opakowaniowych.

820 Mg odpadów opakowaniowych zostało zebranych selektywnie i odzyskanych w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych.

Zestawienie ilości odpadów zebranych w 2006 r. z ilościami z lat poprzednich wskazuje na szczątkowość danych za lata 2005-2006. Opierając się jednak na danych ZUOK zauważyć można wyraźny trend rosnący.

4.3.2 Odpady z budowy i remontów

Odpady z budowy i remontów powstają zarówno w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym jak i drogownictwie i kolejnictwie. Powstają one na etapie budowy, późniejszych remontów oraz prac rozbiórkowych.

Odpady z budowy i remontów wytwarzane są przez firmy budowlane oraz osoby prywatne. W tym drugim przypadku podmioty działające w zakresie zbierania i transportu odpadów podstawiają na zlecenie odpowiedni pojemnik a następnie usuwają go wraz z odpadami.

Ilość wytwarzanych odpadów tego rodzaju w poszczególnych latach ma charakter zmienny w zależności od prowadzonych prac budowlanych i remontowych. Duże rozproszenie wytwarzania tych odpadów utrudnia oszacowanie rzeczywistej ilości tych odpadów.

Zgodnie z klasyfikacją odpadów odpady z budowy i remontów zaliczane są do grupy 17. Z danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów wynika że na terenie Suwałk powstało:

Tabela 12. Ilość odpadów grupy 17 wytworzonych na terenie Suwałk w 2006 r.

Kod	Rodzaj odpadu	Ilość w Mg
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	447,90
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu,	27,20
17 04 05	Żelazo i stal	501,90

17 04 07	Mieszalniny metali	490,70
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	30,30
Razem		1 498

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

Odpady z budowy i remontów są poddawane odzyskowi w instalacjach jak i w inny sposób np. do niwelacji terenu, rekultywacji wyrobisk. Unieszkodliwianie tego rodzaju odpadów polega głównie na ich składowaniu. W Suwałkach na składowisko odpadów przy ul. Utrata, przeznaczonego do przyjmowania tego typu odpadów dostarczono w 2006 r. 4 971 Mg odpadów a w 2007 r. 2 647 Mg. Na składowisku tym odpady te używane są do obsypywania czaszy składowiska.

Biorąc pod uwagę odzysk odpadów oraz ilość dostarczoną na składowisko stwierdzić można, że ilość odpadów poddanych odzyskowi oraz unieszkodliwianych znacznie przekracza wykazane ilości odpadów wytworzonych. Świadczy to o nieskuteczności systemu ewidencji odpadów.

4.3.3 Zużyte opony

Odpad ten powstaje w wyniku eksploatacji pojazdów mechanicznych oraz demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W związku z rosnącą ilością tych odpadów oraz ich wysoką trwałością gospodarowanie zużytymi oponami stanowi coraz większy problem. Zużyte opony powstają głównie w punktach serwisowych ogumienia, warsztatach samochodowych, stacjach demontażu, firmach eksploatujących pojazdy mechaniczne oraz u osób fizycznych.

Zgodnie z klasyfikacją odpadów zużyte odpady zaliczane są do grupy 16 jako odpad o kodzie 16 01 03.

Trudna do oszacowania jest ilość powstających zużytych opon. Wg danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów na terenie Suwałk powstało jedynie 25,9 Mg tego odpadu. Jest to o 3,8 Mg więcej niż w 2005 r. i dwukrotnie więcej niż w 2004 r. Wielkości te wskazują na niewywiązywanie się wytwórców tych odpadów z obowiązku sprawozdawczego aczkolwiek sytuacja w tym zakresie poprawia się.

W ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych zużyte opony objęte zostały opłatą produktową. Powstała organizacja odzysku której celem jest utworzenie kompleksowego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania zużytych opon.

4.3.4 Komunalne osady ściekowe

Osady ściekowe powstają w wyniku procesów oczyszczania ścieków. Znaczenie tego odpadu rośnie w związku z rosnącą ich ilością, niekorzystnymi parametrami fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi oraz problemem z ich zagospodarowaniem.

Osady ściekowe klasyfikowane są w grupie 19 i oznaczone kodem 19 08 05.

Ilość i parametry osadów ściekowych zależy w dużym stopniu od ładunku zanieczyszczeń w ściekach oraz stosowanej technologii oczyszczania ścieków oraz stopnia rozkładu substancji organicznych w procesie tzw. stabilizacji.

Przy niezmienionej technologii stosowanej do oczyszczania ścieków komunalnych zmiany ilości osadów ściekowych powstających w Suwałkach związane są głównie ze zmianą ilości odprowadzanych ścieków w wyniku rozbudowy sieci kanalizacyjnej. W wyniku realizacji projektu „Poprawa jakości wody w Suwałkach”, w ramach którego nastąpiła istotna rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Mieście i Gminie Suwałki ilość komunalnych osadów ściekowych w ostatnich latach wzrosła osiągając w 2007 r. 10 936 Mg.

Osady ściekowe mogą być składowane, kompostowane, przekształcane termicznie oraz wykorzystywane rolniczo. Rosnące wymagania w stosunku do osadów ściekowych ograniczają stopniowo ich wykorzystanie rolnicze oraz składowanie. W Suwałkach całość komunalnych osadów

ściekowych jest wykorzystywana rolniczo. Źródłem problemów w tym zakresie jest jednak skład chemiczny osadów, a w szczególności duża zawartość metali ciężkich.

4.3.5 Wybrane odpady z sektora gospodarczego

Stan gospodarki odpadami z sektora gospodarczego oparto o dane z Wojewódzkiego Systemu Odpadów. Ilości tych odpadów wytwarzanych w Suwałkach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Główne odpady z sektora gospodarczego wytworzone na terenie Suwałk w 2006 r.

Kod	Rodzaj odpadów	Ilość [Mg]
01 04 13	Odpady powstające przy cięciu i obróbce postaciowej skał	137,90
02 01 02	Odpadowa tkanka zwierzęca	22,00
02 02 01	Odpady z mycia i przygotowywania surowców	2 640,00
02 02 02	Odpadowa tkanka zwierzęca	6 919,20
02 02 03	Surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa	904,60
020204	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków	3 392,20
02 02 81	Odpadowa tkanka zwierzęca	312,10
02 07 80	Wytłoki, osady moszczowe i pofermentacyjne, wywary	245,50
03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir	17 490,30
08 01 20	Zawiesiny wodne farb lub lakierów inne niż wymienione w 08 01 19	170,00
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	3 642,90
10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	27,10
10 01 80	Mieszanki popiołowo - żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	1 629,00
12 01 02	Cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	947,70
12 01 05	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	497,00
16 01 17	Metale żelazne	182,20
16 01 18	Metale nieżelazne	2,60
16 01 19	Tworzywa sztuczne	1,40
16 01 20	Szkło	11,90
16 01 22	Inne niewymienione elementy	1,70
19 09 06	Roztwory i szlamy z regeneracji wymienników jonitowych	840,00

Źródło: Wojewódzki System Odpadów

Z danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów wynika, że w 2006 r. zinventaryzowano 49 737 Mg odpadów z sektora gospodarczego, o 5 810 Mg więcej niż w 2005 r. Dane te nie są kompletne ale z roku na rok poprawia się realizacja przez wytwórców odpadów obowiązku opracowywania i przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego sprawozdań w zakresie wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi.

Najwięcej odpadów powstaje w podmiotach przemysłu drzewnego. W 2006 r. w sprawozdaniach wykazano wytworzenie 17 490 Mg odpadów. Odpady te odzyskiwane są w kotłowniach. Drugą dużą grupą odpadów są odpady z przemysłu mięsnego których wytworzono 10 797 Mg. Większość tych odpadów poddawana jest odzyskowi w instalacji ZPP Kemos. Kolejną dużą grupą są odpady powstające w kotłowniach. Są to odpady które mogą zostać poddane odzyskowi w drogownictwie, budownictwie lub unieszkodliwione na składowisku.

Zgodnie z zasadami gospodarowania odpadami odpady wytworzone powinny zostać poddane odzyskowi, a te których nie udało się odzyskać unieszkodliwione. Z danych Wojewódzkiego Systemu Odpadów wynika że na terenie Suwałk odzyskowi poddano w 2006 r. 21 238 Mg odpadów z sektora gospodarczego. Nie można stwierdzić jaki procent odpadów wytworzonych w Suwałkach został poddany odzyskowi ponieważ część tych odpadów przekazywana jest do odzysku podmiotom prowadzącym działalność poza miastem Suwałki.

4.3.6 Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami pozostałymi

W wyniku analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania pozostałymi odpadami , wytwarzanymi w Suwałkach zidentyfikowano szereg problemów:

Zużyte opony:

- spalanie części zużytych opon,
- wyrzucanie części opon w lasach i na obrzeżach miasta.

Odpady z budowy i remontów:

- niedostateczny stopień selektywnego zbierania odpadów z budowy i remontów, co uniemożliwia ich zagospodarowanie,
- usuwanie części odpadów z budowy i remontów na „dzikie wysypiska”.

Odpady opakowaniowe:

- niezadowalający postęp w selektywnym zbieraniu odpadów opakowaniowych.

Osady ściekowe:

- niekorzystne parametry osadów ściekowych utrudniające ich zagospodarowanie.

Odpady z sektora gospodarczego:

- nie wywiązywanie się części przedsiębiorców z obowiązku sprawozdawczego w zakresie wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi.

4.4. Podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów

Na terenie miasta Suwałki:

- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania otrzymało 36 podmiotów,
- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów uzyskało 9 podmiotów,
- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów uzyskały 3 podmioty.

Wykaz powyższych podmiotów stanowi Załącznik do niniejszego opracowania.

4.5. Instalacje i urządzenia do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Na terenie Suwałk funkcjonują następujące instalacje i urządzenia do odzysku i unieszkodliwiania odpadów:

Tabela 14. Instalacje i urządzenia do odzysku i unieszkodliwiania odpadów zlokalizowane na terenie Suwałk

Lp.	Instalacja	Właściciel	Proces	Odpad poddawany procesowi	Ilość odpadu w 2006 r. (Mg)
1	Stacja demontażu pojazdów	PKS w Suwałkach S.A.	R 14	16 01 04	30
2	Stacja demontażu pojazdów	SKR w Suwałkach	R 14	16 01 04	109
3	Punkt zbierania pojazdów	Auto Wigry		16 01 04	173
4	Destruktry	Zakład Produkcji Pasz Kemos	R 14	02 02 01 02 02 02 02 02 03	9 669
5	Kotłownia grzewczo - technologiczna	Fabryka Mebli Forte S.A.	R 1	03 01 05 03 01 99	5 026
6	Regranularka	PPHU RAU	R 14	15 01 02	9
7	Biostabilizator*	ZUOK	D 8	02 01 06 02 03 81 02 03 82 15 01 01 20 03 01 20 03 02 20 03 99	15 531
8	Linia do segregacji odpadów*	ZUOK	R 15	15 01 20 01 20 03	820
9	Urządzenie do wytwarzania kostki brukowej	KRUSZBET S.A.	R 14	10 01 02	274
10	Kocioł energetyczny	PORTA KMI System Sp. z o.o.	R 1	03 01 05	252
11	Oczyszczalnia ścieków	PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.	D 8	06 11 83 08 04 14 10 01 02	58
			R 14	06 11 83 10 01 02 19 08 02	457
12	Spalarnia odpadów medycznych (aktualnie nieczynna)	Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki	D 10	18 01 02 18 01 03	87
13	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne*	ZUOK	D 5	19 05 01 15 01 06 19 08 01 20 01 11 20 03 01 20 03 07 15 01 05	9 824

14	Składowisko odpadów obojętnych	Miasto Suwałki	D 1	10 01 16 11 06 17 01 17 03 02 17 03 80 17 05 04 17 05 06 17 06 04 17 08 02 20 02 02 20 02 02 20 03 03	4 971
15	Reglanularka	RADS	R 14	15 01 02 16 01 19 20 01 39 17 02 03 07 02 13	4

Źródło: Wojewódzki System Odpadów oraz dane Urzędu Miejskiego w Suwałkach

- ZUOK, stanowiący zakład budżetowy Miasta Suwałki zlokalizowany jest w Gminie Suwałki na obrzeżach Suwałk.

Infrastruktura odzysku i unieszkodliwiania odpadów jest w Suwałkach stosunkowo dobrze rozwinięta. Duży wpływ na to ma wybudowany w Zielonym Kamedulskim Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych. Zakład posiada linię do segregacji odpadów opakowaniowych, biostabilizator oraz składowisko. Odpady opakowaniowe zebrane selektywnie oraz wyselekcjonowane w Zakładzie z masy odpadów zmieszanych podlegają dalszej segregacji oraz przygotowaniu do dalszego odzysku w linii do segregacji odpadów. Odpady komunalne zmieszane unieszkodliwiane są w biostabilizatorze. Produktem procesu jest masa rekultywacyjna oraz balast składowany na składowisku Zakładu. Na składowisko trafia 57% odpadów dostarczonych do Zakładu.

Dużymi instalacjami do odzysku odpadów są instalacje Zakładu Produkcji Pasz Kemos oraz Fabryki Mebli Forte. W destruktorach Kemos odzyskowi poddawane są głównie odpady z zakładów drobiarskich ANIMEX. W kotłowni grzewczo-technologicznej Forte poddaje się odzyskowi energii produkcyjne odpady drewniane. Podobny proces odzysku prowadzony jest w instalacji PORTA KMI System Sp. z o.o.

Obowiązki wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji realizują w Suwałkach dwie stacje demontażu oraz punkt zbierania pojazdów.

Infrastrukturę odzysku odpadów uzupełnia reglanularka do odpadów z tworzyw sztucznych oraz instalacja KRUSZBET S.A. do odzysku odpadów z budowy i remontów.

Odzysk osadów ściekowych prowadzi ich wytwórca Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.

Poza składowiskiem na terenie ZUOK funkcjonuje w Suwałkach także składowisko odpadów obojętnych przy ul. Utrata, Jest to byłe miejskie składowisko odpadów komunalnych obsypywane obecnie odpadami z budowy i remontów. Składowisko to wymienione jest w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010 jako składowisko które, ze względu na nie spełnianie wymogów formalnych i technicznych należy zamknąć do końca 2009 r.

5. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE WYTWARZANIA I GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Ilość wytwarzanych odpadów w następnych latach zależy będzie od szeregu czynników. Zasadnicze znaczenie będzie miała sytuacja demograficzna oraz poziom rozwoju gospodarczego.

Zgodnie z przedstawioną w rozdziale 3 opracowania prognozą demograficzną dla Suwałk populacja miasta nie ulegnie w okresie objętym Planem istotnym zmianom.

Rozwój gospodarczy wpłynie z jednej strony na ilość wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego a z drugiej na wzrost poziomu życia mieszkańców, a co za tym idzie wzrost konsumpcji generując zwiększoną ilość odpadów komunalnych.

Czynnikami ograniczającymi wzrost wytwarzania odpadów będą:

- wzrost świadomości ekologicznej,
- przepisy prawne nakładające na wytwórców odpadów, samorządy i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów liczne obowiązki,
- wzrost kosztów gospodarowania odpadami.

Czynniki te powinny wpłynąć na rozwój selektywnego zbierania odpadów oraz wdrażanie nowoczesnych, oszczędnych i efektywnych technologii.

5.1 ODPADY KOMUNALNE

Prognozę oparto o założenia przedstawione w *Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010*. W dokumencie tym uznano za najbardziej prawdopodobne że:

- wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na jednego mieszkańca będzie rósł 5% w okresach 5-cio letnich (1% w skali roku),
- nie będą następowały istotne zmiany w morfologii odpadów,
- nastąpi wzrost selektywnego zbierania odpadów osiągając poziom 10% w skali kraju.

Przyjmując powyższe założenia prognozuje się wytwarzanie na terenie Suwałk następujących ilości odpadów komunalnych:

Tabela 15. Prognozowana ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Suwałk (Mg)

Rodzaj	2007	2011	2015
Odpady segregowane i zbierane selektywnie	848	2 405	3 789
Odpady zielone z ogrodów i parków	622	650	650
Odpady zmieszane	19 881	19 399	19 169
Odpady z targowisk	218	210	190
Odpady z oczyszczania ulic i palców	479	490	520
Odpady wielkogabarytowe	861	900	940
Razem	22 909	24 054	25 257

Źródło: wyliczenia własne w oparciu o wskaźniki Kpgo 2010

Prognozę ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przedstawia Tabela 16.

Tabela 16. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Rodzaj	2011	2015
Odpady zielone	650	650
Odpady z targowisk	140	130
Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień odpadów zmieszanych	10 515	9 797
Razem	11 305	10 577

Źródło: wyliczenia własne w oparciu o wskaźniki Kpgg 2010

W ramach gospodarki odpadami komunalnymi w Suwałkach przewiduje się:

- rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych w wyniku wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz motywacji ekonomicznej,
- utworzenie międzygminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w ramach którego zmodernizowana zostanie infrastruktura odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów.

5.2. ODPADY NIEBEZPIECZNE

Prognozowanie ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych obarczone jest dużym ryzykiem. Ilość ta kształtowana będzie przez czynniki ekonomiczne, prawne oraz technologiczne. Wzrost standardu życia prowadził będzie niewątpliwie do zwiększenia wytwarzania odpadów niebezpiecznych. Również istniejące przepisy prawa spowodują wzrost wytwarzania odpadów zawierających PCB i azbest. Z drugiej strony będziemy mieli do czynienia z rosnącą presją prawną w kierunku ograniczania wytwarzania odpadów niebezpiecznych poprzez zmiany technologii produkcji oraz wdrażanie technologii prowadzących do zagospodarowywania niektórych rodzajów odpadów w procesach produkcyjnych.

Generalnie założyć można niewielki wzrost ilości odpadów niebezpiecznych.

5.2.1 Odpady zawierające PCB

Obowiązek usunięcia wszystkich urządzeń zawierających PCB do końca 2010 r. pozwala nam na określenie ilości wytworzenia tego rodzaju odpadów w okresie obowiązywania niniejszego Planu na poziomie obecnej ilości tych urządzeń znajdujących się na terenie miasta. Zgodnie z danymi podanymi w pkt. 4.2.1 jest to około 8 Mg. Trudno przewidzieć rozłożenie w czasie wycofywania z użycia wyrobów zawierających PCB, można założyć jednak, że ilość ta będzie rosła do roku 2010 r.

5.2.2 Odpady zawierające azbest

Zgodnie z *Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* wyroby te muszą zostać usunięte do 2032 roku. Do roku 2012 powinno zostać usunięte 35% zinwentaryzowanego azbestu.

Z powyższej regulacji oraz postępującego procesu starzenia się wyrobów zawierających azbest wynika, że ilość tego odpadu będzie systematycznie rosła.

5.2.3 Odpady medyczne i weterynaryjne

Ilość odpadów medycznych będzie rosła co wiąże się z procesem starzenia się społeczeństwa a co za tym idzie wzrostem ilości usług medycznych. Zgodnie z prognozą demograficzną dla Suwałk do roku 2010 ilość mieszkańców Suwałk w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o około 500 osób a do 2015 r. o około 2 200 osób. Skutkowało to będzie zwiększeniem ilości odpadów medycznych w lecznictwie otwartym. Ilość odpadów medycznych powstających w lecznictwie zamkniętym, wg założeń *Kpgo 2010* nie powinna ulec zmianie w związku z obserwowanym skracaniem czasu pobytu pacjentów w szpitalach.

Szacuje się, że ilość odpadów weterynaryjnych kształtuje się na poziomie 10% odpadów medycznych.

5.2.4 Oleje odpadowe

Zakłada się, że w związku ze zwiększeniem czasu eksploatacji olejów ich zużycie będzie malało.

5.2.5 Zużyte baterie i akumulatory

Za *Kpgo 2010* zakłada się wzrost ilości zużytych baterii i akumulatorów. Powyższe wynika ze wskaźnika ilości zużywanych baterii przez statystycznego mieszkańca. Obecnie mieszkaniec Polski zużywa jedynie około 60% ilości baterii zużywanych przez mieszkańców Unii Europejskiej.

5.2.6 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Należy oczekiwać, że w miarę rozwoju gospodarczego i wzrostu zamożności mieszkańców rosła będzie ilość samochodów, a co za tym idzie także ilość pojazdów wycofywanych z eksploatacji. Dodatkowo wraz ze wzrostem zamożności mieszkańców następowała będzie wymiana starych samochodów na nowsze co również skutkowało będzie wzrostem ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Można zakładać, że zmniejszy się skala „szarej strefy” w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji.

5.2.7 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z *Kpgo 2010* przyjmuje się, że ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektrycznego będzie wzrastała w tempie 3-5% w skali rocznej, przy 5% tempie wzrostu masy wprowadzanego na rynek sprzętu.

5.3 ODPADY POZOSTAŁE

5.3.1 Odpady opakowaniowe

Znaczne obniżenie masy wytwarzanych opakowań oraz konieczność przeprowadzenia przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania będzie przyczyną utrzymania się ilości odpadów opakowaniowych na obecnym poziomie.

Nie przewiduje się zmiany struktury odpadów opakowaniowych. Dominowały będą opakowania z papieru, tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych.

Wdrażanie w życie *ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* spowoduje zwiększenie poziomu odzysku i recyklingu tych odpadów. Istotny jest tu oczekiwany proces poprawy przydatności wprowadzanych na rynek opakowań do odzysku i recyklingu.

5.3.2 Odpady z budowy i remontów

Ilość odpadów z budowy i remontów uzależniona jest od sytuacji w budownictwie, drogownictwie, kolejnictwie. W związku z przewidywanym w najbliższych latach dynamicznym rozwojem w tych gałęziach gospodarki przewiduje się znaczne zwiększenie ilości odpadów z budowy i remontów.

5.3.3 Zużyte opony

Wraz ze wzrostem ilości pojazdów mechanicznych oraz pojazdów wycofywanych z eksploatacji wzrastać będzie ilość zużytych opon. Przewiduje się że do roku 2010 ilość zużytych opon wzrośnie o około 4%.

5.3.4 Komunalne osady ściekowe

Na ilość wytwarzanych osadów ściekowych wpływ mają dwa czynniki: prognoza demograficzna oraz rozwój sieci kanalizacyjnej.

Przedstawiona na wstępie opracowania prognoza demograficzna wskazuje, że zmiana ilości mieszkańców miasta nie będzie czynnikiem powodującym wzrost ilości odpadu.

Zwiększała się będzie natomiast ilość przyłączy. Aktualnie z miejskiej sieci kanalizacyjnej korzysta 90,4% mieszkańców Suwałk. Wynikający z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* obowiązek przyłączania nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o. spowodują wzrost ilości ścieków trafiających do miejskiej oczyszczalni ścieków. Dodatkowym elementem będzie rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Suwałki dostarczającej ścieki do oczyszczalni ścieków w Suwałkach.

Biorąc powyższe pod uwagę prognozuje się wzrost ilości osadów ściekowych o około 4% do roku 2010.

5.3.5 Wybrane odpady z sektora gospodarczego

Prognozowany wzrost gospodarczy wiąże się z rozwojem produkcji oraz usług co jest czynnikiem wpływającym na wzrost ilości wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego. Oczekiwać jednocześnie można wdrażania przez przedsiębiorców nowoczesnych technologii wytwórczych w których powstaje mniej odpadów. W efekcie tych dwóch czynników, z jednej strony wzrostu produkcji a z drugiej unowocześnienie technologii produkcji przyniesie w różnych branżach inny efekt w zakresie ilości wytwarzanych odpadów.

Przewiduje się niewielki spadek ilości odpadów w przemyśle drzewnym oraz spożywczym.

6. CELE PRZYJĘTE W GOSPODARCE ODPADAMI

Wyznaczając cele w gospodarce odpadami kierowano się ustaleniami *Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2011-2014* oraz *Krajowego planu gospodarki odpadami 2010*. Wzięto również pod uwagę aktualną sytuację w zakresie gospodarki odpadami w Suwałkach a w szczególności stan i specyfikę gospodarki odpadami komunalnymi.

6.1 ODPADY KOMUNALNE

1. Pełne wdrożenie zasad gospodarki odpadami komunalnymi zawartych w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk*.
2. Zwiększenie poziomu segregacji odpadów komunalnych.
3. Zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

6.2 ODPADY ZAWIERAJĄCE PCB

Całkowite wyeliminowanie PCB z terenu miasta.

6.3 ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.

6.4 ODPADY MEDYCZNE I WETERYNARYJNE

Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

6.5 OLEJE ODPADOWE

Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w celu rozwoju selektywnego zbierania odpadu z rozproszonych źródeł wytwarzania.

6.6 ZUŻYTE BATERIE I AKUMULATORY

Rozwój systemu zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów.

6.7 POJAZDY WYCOFANE Z EKSPLOATACJI

Podniesienie efektywności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

6.8 ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok (około 280 Mg/rok w skali miasta).

6.9 ODPADY OPAKOWANIOWE

Zwiększenie efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych do poziomu umożliwiającego osiągnięcie przyjętych w *Kpgo 2010* poziomów odzysku i recyklingu .

6.10 ODPADY Z BUDOWY I REMONTÓW

Wyeliminowanie porzucania odpadów z budowy i remontów na „dzikich wysypiskach”

6.11 ZUŻYTE OPONY

Zwiększenie odzysku zużytych opon.

6.12 KOMUNALNE OSADY ŚCIEKOWE

Ograniczenie rolniczego wykorzystania osadów ściekowych poprzez wprowadzenie innych form unieszkodliwiania odpadu.

6.13 ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO

1. Zwiększenie udziału odpadów poddawanych odzyskowi.
2. Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem.

7. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI ORAZ DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW GOSPODARKI ODPADAMI

W niniejszym rozdziale przedstawiono działania prowadzące do osiągnięcia założonych celów w gospodarce odpadami. Działania te, w tym system gospodarki odpadami komunalnymi opracowano na podstawie założeń i kierunków działań w zakresie zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zawartych w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010* oraz *Planie gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego na lata 2007-2010*.

7.1 DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIA ODPADÓW ORAZ OGRANICZENIA ICH IŁOŚCI I NEGATYWNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

Priorytetem w hierarchii polityki odpadowej jest zapobieganie powstawaniu odpadów a następnie minimalizacja ich ilości oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Dla realizacji tego celu należy:

- zintensyfikować edukację społeczną prowadzoną w kierunku zachęcania do ograniczania wytwarzania odpadów (zachęcanie do kupowania produktów luzem lub w opakowaniach wielorazowego użycia bądź łatwych do przetworzenia, wybieranie produktów wytworzonych z surowców odnawialnych, materiałooszczędnych itp),
- wspierać wdrażanie nowoczesnych technologii produkcji,
- rozwijać systemy selektywnego zbierania odpadów,
- wzmocnić kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wspierać wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- likwidować „dzikie składowiska odpadów”,
- rozbudować infrastrukturę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych.

Działania jakie należy prowadzić w gospodarce poszczególnymi grupami odpadów dla osiągnięcia wyznaczonych dla nich celów zostały przedstawione w dalszej części rozdziału.

7.2 ODPADY KOMUNALNE

7.2.1 Zbieranie i transportowanie odpadów

Zbieranie odpadów jest pierwszym etapem gospodarki odpadami. Jest to etap decydujący o możliwości dalszego postępowania z odpadami. Dlatego należy poświęcić mu szczególną uwagę.

Zgodnie z obowiązującym *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* wszyscy mieszkańcy Suwałk objęci zostali zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych oraz mają oni obowiązek selektywnego zbierania tych odpadów. Podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych zobowiązane są do:

- dostarczania właścicielom domów jednorodzinnych worków do selektywnej zbiórki odpadów,
- odbioru i transportu odpadów w sposób selektywny,
- odbioru jedynie odpadów zebranych w sposób selektywny.

Realizacja powyższych obowiązków zarówno przez właścicieli/zarządców nieruchomości jak i podmioty odbierające i transportujące odpady nie spełnia oczekiwań a co za tym idzie nie przynosi zamierzonych rezultatów. W tej sytuacji Miasto w ramach prowadzonej działalności musi:

- precyzyjnie opisać w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* obowiązki właścicieli/zarządców nieruchomości oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- wzmoczyć kontrolę realizacji obowiązków nałożonych na właścicieli/zarządców nieruchomości,
- zintensyfikować kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych,
- rozwinąć edukację ekologiczną w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podstawowym obowiązkiem właściciela/zarządcy nieruchomości, zapisanym w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* jest zbieranie powstałych odpadów w sposób selektywny. Realizacja tego obowiązku warunkuje możliwość odzysku części wytworzonych odpadów komunalnych, pozwala na eliminację odpadów niebezpiecznych z masy odpadów poddawanych kompostowaniu oraz składowaniu, w efekcie pozwala na ograniczenie ilości odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie. W dalszej części rozdziału opisano system selektywnego zbierania odpadów.

7.2.1.1 Program selektywnego zbierania odpadów

System selektywnego zbierania i odbioru odpadów komunalnych w Suwałkach obejmuje następujące frakcje tych odpadów:

- papier i tektura,
- szkło białe i kolorowe,
- tworzywa sztuczne i metale,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady z budowy i remontów,
- odpady niebezpieczne zawarte w strumieniu odpadów komunalnych:
 - x zużyte baterie i akumulatory,
 - x przeterminowane leki,
 - x zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - x chemikalia.

W związku ze stosowaną w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych technologią kompostowania odpadów system selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Suwałkach nie przewiduje selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji. Całość tych odpadów w procesie technologicznym ZUOK jest kompostowana nie ma więc potrzeby podejmowania, zgodnie z polityką ekologiczną państwa działań zmierzających do ograniczenia ilości tych odpadów trafiających na składowisko.

Papier i makulatura, szkło, tworzywa sztuczne i metale zbierane są w zabudowie wielorodzinnej do specjalnych, kolorowych pojemników o pojemności 1 100 litrów. W zabudowie jednorodzinnej

ww. frakcje zbierane są do kolorowych worków dostarczanych właścicielom nieruchomości przez podmioty odbierające odpady. Kolor pojemników i worków jest charakterystyczny dla gromadzonej w nich frakcji odpadów:

- kolor niebieski – papier i makulatura,
- kolor zielony - szkło kolorowe,
- kolor biały – szkło bezbarwne,
- tworzywa sztuczne i odpady opakowaniowe z metali gromadzone są w pojemnikach koloru żółtego oraz workach koloru czerwonego.

Wyselekcjonowane odpady z pojemników są odbierane i transportowane oddzielnie tak aby uniemożliwić ich wymieszanie. Worki z zabudowy jednorodzinnej odbierane są oddzielnie od odpadów zmieszanych.

Odpady tego typu powstające na terenie szkół oraz innych, kluczowych terenach publicznych gromadzić można w wystawionych przez Urząd Miejski pojemnikach do selekcji odpadów typu „dzwon”.

Ww. frakcje zebrane i dostarczone selektywnie przyjmowane są w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych nieodpłatnie.

Zużyte baterie i akumulatory zbierane są do żółtych, opisanych pojemników rozmieszczonych w szkołach i innych budynkach użyteczności publicznej. Zgromadzone odpady odbierane są przez organizację odzysku.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbierany jest zgodnie z *ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*. Mieszkańcy miasta mogą:

- przekazać zużyty sprzęt przy zakupie nowego w placówce handlowej,
- przekazać, po zgłoszeniu takiej chęci oraz uzgodnieniu terminu podmiotowi odbierającemu odpady komunalne,

Przeterminowane leki powinny zostać dostarczone do pojemników znajdujących się w aptekach, skąd zostaną odebrane przez podmiot działający na zlecenie Urzędu Miejskiego.

Odpady wielkogabarytowe zbierane są nieodpłatnie w ramach zbiórki organizowanej przez Urząd Miejski raz w kwartale. W celu przekazania odpadów mieszkańcy powinni w wyznaczony dzień wystawić je:

- w przypadku zabudowy wielorodzinnej – przy miejscu zbierania odpadów komunalnych,
- w przypadku zabudowy jednorodzinnej – na chodniku przed nieruchomością.

Chemikalia w postaci farb, rozpuszczalników, środków ochrony roślin itp. mogą być przekazane nieodpłatnie w ramach miejskiej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. *Zużyty olej nieodpłatnie przyjmuje od osób fizycznych Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.*

Odpady z budowy i remontów powinny zostać zgromadzone selektywnie i odpłatnie przekazane uprawnionemu podmiotowi lub własnym transportem dostarczone na składowisko przy ul. Utrata lub do instalacji odzysku w Kruszbet S.A. Część z nich może być również, zgodnie z przepisami wykorzystana do niwelacji terenu.

Pozostała część odpadów komunalnych jako odpady zmieszane gromadzone są:

- w budownictwie wielorodzinnym w pojemnikach 1 100 litrów lub KP 7,
- w budownictwie jednorodzinnym w pojemnikach 120 litrów.

Odbiór i transport odpadów zmieszanych prowadzony jest przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych

W związku z wytwarzaniem przez innych wytwórców niż gospodarstwa domowe dużych ilości odpadów które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych selektywna zbiórka odpadów komunalnych obejmować musi również instytucje i przedsiębiorstwa które wytwarzają odpady trafiające do strumienia odpadów komunalnych (szkoły, jednostki służby zdrowia, obiekty gastronomi, hotele, przedsiębiorstwa przemysłowe).

7.2.2 Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Jednym z zadań własnych Miasta, zgodnie z *ustawą o odpadach* jest zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń niezbędnych do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Instalacje te i urządzenia mają zapewnić odzysk tych odpadów oraz unieszkodliwienie tej części wytworzonych odpadów komunalnych których nie udało się odzyskać. Działania te muszą być realizowane w sposób pozwalający osiągnąć cele wyznaczone w niniejszym Planie.

Infrastruktura kluczowa dla odzysku i utylizacji odpadów komunalnych powstających w Suwałkach skoncentrowana jest w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych.

Odpowiedź na pytanie czy infrastruktura ta zapewnia osiągnięcie przyjętych celów w zakresie odzysku oraz zapewnia utylizację odpadów których nie udało się odzyskać wymaga określenia niezbędnej do tego technologii, mocy przerobowych oraz pojemności infrastruktury. W tym celu opierając się na prognozach ilości odpadów komunalnych określono niezbędną dostępność funkcji technologicznych odzysku i unieszkodliwiania.

Tabela 17. Niezbędna dostępność funkcji technologicznych odzysku i unieszkodliwiania dla odpadów wytwarzanych w Suwałkach (w Mg)

Lp.	Funkcja	2011 r.	2015 r.
1	Segregacja i doczyszczanie zebranych selektywnie odpadów użytkowych	2 405	3 789
2	Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji	11 305	10 577
3	Demontaż odpadów wielkogabarytowych	900	940
4	Składowanie	9 500	10 000

Źródło: wyliczenia własne

Z wyliczeń wynika, że wobec rozwoju selektywnej zbiórki odpadów użytkowych drastycznie wzrośnie zapotrzebowanie na moce przerobowe linii do segregacji i doczyszczania odpadów. Prawidłowa gospodarka odpadami w ZUOK wymagała będzie zwiększenia możliwości odzysku tych odpadów. Niezbędne będzie również zwiększenie możliwości demontażu odpadów wielkogabarytowych. Nie zachodzi natomiast potrzeba zwiększenia mocy przerobowej biostabilizatora (biorąc pod uwagę jedynie potrzeby miasta).

Zgodnie z *Polityką ekologiczną państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014* gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona ma być w oparciu o rozwiązania międzygminne. W oparciu o wyliczenia i symulacje określono że efektywność gospodarki tymi odpadami wymaga objęcia wspólnym systemem minimum 150 tys. mieszkańców.

Zapisy *ustawy o odpadach* zobowiązują Miasto Suwałki do realizacji polityki ekologicznej państwa. Zasięg terytorialny wspomnianych struktur międzygminnych określił *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010*. Miasto Suwałki wraz z gminami powiatu suwalskiego i sejneńskiego powinno utworzyć Region Zagospodarowania Odpadów obsługiwany przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Suwałki (ZZO Suwałki).

Obejmujący Suwałki (wg planu wojewódzkiego) Region Zagospodarowania Odpadów nie spełnia wymogu obsługiwanego minimum 150 tys mieszkańców. Sytuacja taka wynika z uwarunkowań geograficznych i administracyjnych i została zaakceptowana przez Ministerstwo Środowiska.

Powstanie wspomnianego Regionu wymaga podjęcia niezbędnych decyzji przez zainteresowane samorządy. Ustalono już, że najwłaściwszą formą organizacyjną współpracy gmin będzie związek międzygminny. Związek ten, utworzony w oparciu o *ustawę o samorządzie gminnym* przejął by od gmin-członków związku zadania z zakresu gospodarki odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi.

Głównym problemem większości gmin powiatu suwalskiego i sejneńskiego jest zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania wytwarzanych na ich terenie odpadów. Odzysk odpadów komunalnych funkcjonuje na terenie tych jednostek samorządu terytorialnego w niewielkim stopniu a zamykanie składowisk gminnych nie spełniających wymogów ochrony środowiska postawił gminy w sytuacji braku alternatywy w stosunku do infrastruktury odzysku i unieszkodliwiania odpadów posiadanej przez Miasto Suwałki. Infrastruktury która ma stać się podstawą przyszłego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Suwałki.

Oczekuje się, że nowy związek międzygminny opracuje projekt rozbudowy infrastruktury odzysku i unieszkodliwiania odpadów Regionu i wystąpi o jego dofinansowanie ze środków *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013*.

W tej sytuacji infrastruktura obecnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych a przyszłego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Suwałki musi zapewnić dostępność funkcji technologicznych odzysku i unieszkodliwiania dla odpadów wytwarzanych nie tylko w Mieście Suwałki ale również na terenie okolicznych gmin. Szacunek tych funkcji zawarto w Tabeli 18.

Tabela 18. Niezbędna dostępność funkcji technologicznych odzysku i unieszkodliwiania dla odpadów wytwarzanych w Suwałkach (w Mg)

Lp.	Funkcja	2011 r.	2015 r.
1	Segregacja i doczyszczanie zebranych selektywnie odpadów użytkowych	4 330	6 820
2	Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji	16 100	15 600
3	Demontaż odpadów wielkogabarytowych	1 300	1 350
4	Składowanie	21 600	21 600

Źródło: wyliczenia własne

Zgodnie z *Koncepcją funkcjonowania Regionu Zagospodarowania Odpadów z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Suwałki* opracowaną przez suwalski oddział Naczelnej Organizacji Technicznej prawidłowy odzysk i utylizacja odpadów komunalnych na terenie Regionu wymagał będzie m.in. rozbudowy infrastruktury obecnego Zakładu utylizacji Odpadów Komunalnych poprzez:

- rozbudowę punktu przyjęcia odpadów,
- budowę hali sortowania odpadów wraz z wyposażeniem jej w linię sortowania,
- budowę hali biostabilizatora wraz z zakupem nowego urządzenia,
- rozbudowę hali doczyszczania surowców wtórnych,
- budowę wiaty demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- zakup kompaktora i dwóch ładowarek.

Wykonanie powyższej inwestycji wymaga poniesienia nakładów w wysokości około 26 mln PLN. Biorąc pod uwagę przeznaczenie powyższej infrastruktury w jej utworzeniu powinny partycypować finansowo wszystkie gminy z terenu Regionu. Wkładem Miasta Suwałki powinien być obecny ZUOK.

7.3 ODPADY NIEBEZPIECZNE

7.3.1 Odpady zawierające PCB

Usunięcie z terenu miasta wyrobów zawierających PCB wymaga:

- działań informacyjnych zmierzających do uświadomienia posiadaczom wyrobów zawierających PCB ich szkodliwości oraz obowiązku ich usunięcia,
- sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających PCB,
- monitoringu prawidłowego postępowania z odpadem.

7.3.2 Odpady zawierające azbest

W celu bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest należy:

- x monitorować prawidłowość postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- x uzupełniać inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie miasta,
- x kontynuować pomoc samorządu dla mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest

7.3.3 Odpady medyczne i weterynaryjne

Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych wymaga:

- pogłębienia wiedzy wytwórców odpadów o sposobach prawidłowego postępowania z odpadem,
- rozbudowy systemu zbierania przeterminowanych leków.

7.3.4 Oleje odpadowe

Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w celu rozwoju selektywnego zbierania odpadu z rozproszonych źródeł wytwarzania można osiągnąć poprzez kampanię informacyjną skierowaną głównie do mieszkańców miasta.

7.3.5 Zużyte baterie i akumulatory

Celem jaki wyznaczono w Planie jest rozwój systemu zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów. W ramach realizacji tego celu należy:

- x rozszerzyć ilość miejsc zbierania tych odpadów,
- x prowadzić kampanię informacyjną skierowaną do gospodarstw domowych, a w szczególności dzieci i młodzieży.

7.3.6 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Biorąc pod uwagę kompetencje samorządu miejskiego w celu podniesienia efektywności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji należy rozpowszechniać informacje o przewidzianym prawem sposobie postępowania z pojazdem wycofanym z eksploatacji oraz stacjach demontażu posiadających stosowne decyzje administracyjne.

7.3.7 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Aby osiągnąć poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok należy:

- x prowadzić działania informacyjno-edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z tego rodzaju odpadami,
- x kontynuować miejską zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- x monitorować selektywne zbieranie odpadu od mieszkańców przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie.

7.4 ODPADY POZOSTAŁE

7.4.1 Odpady opakowaniowe

Ustawowy system sprawozdawczości nie pozwala na określenie ilości opakowań danego rodzaju wprowadzonych na teren miasta ani na określenie ilości odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi. W tej sytuacji zwiększeniu efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych do poziomu umożliwiającego osiągnięcie przyjętych w *Kpgo 2010* poziomów odzysku i recyklingu służyć może jedynie:

- uzupełnianie istniejącego systemu pojemników do selektywnego zbierania tego rodzaju odpadów,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w tym zakresie.

7.4.2 Odpady z budowy i remontów

Dążąc do ograniczenia porzucania odpadów z budowy i remontów na „dzikich wysypiskach” należy monitorować postępowanie z tego rodzaju odpadami w przypadku inwestycji, w szczególności tych większych.

7.4.3 Zużyte opony

Realizacji celu służyć będzie rozbudowa systemu zbierania zużytych opon.

7.4.4 Komunalne osady ściekowe

Ograniczenie rolniczego wykorzystania osadów ściekowych możliwe jest w wyniku wprowadzenia termicznego ich przekształcania.

7.4.5 Odpady z sektora gospodarczego

Rolą jednostek samorządowych w zakresie gospodarowania odpadami z sektora gospodarczego jest prowadzenie akcji edukacyjnej dla wytwórców i posiadaczy odpadów oraz ich stymulacja do osiągania standardów w zakresie postępowania z odpadami. Jako organy ochrony środowiska, wydające decyzje administracyjne z zakresu gospodarki odpadami przedstawiciele samorządu uprawnieni są również do kontroli podmiotów gospodarczych w tym zakresie.

8. KOSZTY I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Osiągnięciu celów i kierunków działań wyznaczonych w *Planie Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* służyć będzie realizacja zadań których harmonogram rzeczowo-finansowy zawarty został w niniejszym rozdziale.

Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań z zakresu gospodarki odpadami

L p	Zadanie	Okres realizacji	Wykonawca	Szacunkowy koszt (tys PLN)	Źródło finansowania
ODPADY KOMUNALNE					
1	Udział w tworzeniu Regionu Zagospodarowania Odpadów obsługiwane przez ZZO Suwałki	2008	Rada Miejska, Prezydent Miasta	W ramach bieżącej działalności	
2	Utworzenie ZZO Suwałki	2008-2011	Związek międzygminny	Wniesienie majątku ZUOK	RPOWP
3	Rozwój selektywnej zbiórki	2008-2011	Prezydent Miasta, przedsiębiorcy, organizacje odzysku, właściciele/zarządcy nieruchomości	700	Środki własne Wykonawców
4	Prowadzenie edukacji ekologicznej	2008-2011	Prezydent Miasta, organizacje odzysku	100*	Środki własne Wykonawców
* Koszt edukacji ekologicznej odnoszącej się do wszystkich rodzajów odpadów					
5	Kontrola realizacji przepisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk	2008-2011	Prezydent Miasta, WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	

ODPADY NIEBEZPIECZNE					
6	Pomoc mieszkańcom w usuwaniu wyrobów zawierających azbest	2008-2011	Prezydent Miasta	400	MFOŚiGW
7	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych	2008-2011	Prezydent Miasta, organizacje odzysku, apteki	10	Środki własne Wykonawców
8	Kontrola wytwórców odpadów	2008-2011	Prezydent Miasta, WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	
9	Prowadzenie edukacji ekologicznej	2008-2011	Prezydent Miasta, organizacje odzysku	*	Środki własne Wykonawców
ODPADY POZOSTAŁE					
10	Wprowadzenie termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych	2008-2011	PWiK Sp. z oo	23 000	Środki własne, PO IiŚ
11	Zamknięcie składowiska przy ul. Utrata i poddanie go rekultywacji	Od końca 2009 r.	Prezydent Miasta,	500	Środki własne,
12	Likwidacja „dzikich wysypisk”	2008-2011	Prezydent Miasta	100	Środki własne
13	Prowadzenie edukacji ekologicznej	2008-2011	Prezydent Miasta, organizacje odzysku	*	Środki własne Wykonawców
* Koszt edukacji ekologicznej odnoszącej się do wszystkich rodzajów odpadów					

Łączny koszt działań przewidywanych na lata 2008-2011 wyniesie około 24 810 000 PLN.

9. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Największe nakłady finansowe związane z realizacją działań określonych w Planie zostaną poniesione na tworzenie infrastruktury Zakładu Zagospodarowania Odpadów Suwałki. Źródłem finansowania inwestycji będzie wkład finansowy gmin-członków związku międzygminnego oraz *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 (RPOWP)*.

W związku z tworzeniem ZZO Suwałki na bazie aktualnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych, należącego do Miasta Suwałki nie przewiduje się wkładu finansowego Miasta w projekt tworzenia infrastruktury ZZO Suwałki. Wkładem Miasta Suwałki będą aktywa ZUOK.

Wielkość wkładu gmin-członków związku międzygminnego uzależniona będzie od wysokości wsparcia projektu przez RPOWP i będzie można ją określić po opracowaniu studium wykonalności projektu.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 jest głównym narzędziem finansowym realizacji polityki regionalnej Wskazuje on osie priorytetowe i cele

rozwoju, jakie województwo podlaskie będzie realizowało w nadchodzącym okresie programowania. Celem nadrzędnym jest zmniejszenie różnic w poziomie rozwoju województwa podlaskiego w stosunku do reszty kraju. Wszystkie zamierzenia Programu są oparte na *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku*.

Zapisy zawarte w *RPOWP* umożliwią realizację projektów infrastrukturalnych, a także projektów ukierunkowanych na wspieranie sektora MSP, które będą przygotowywane i realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, organizacje otoczenia biznesu oraz administrację rządową.

Wśród projektów które mogą liczyć na wsparcie Programu są zgodnie z Priorytetem V Rozwój infrastruktury ochrony środowiska projekty z zakresu gospodarki odpadami. Regionalny Program Operacyjny wspierać ma w tym zakresie projekty z zakresu gospodarowania odpadami przewidziane w *Planie Gospodarowania Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010* – instalacje i systemy obsługujące maksymalnie 150 tys. mieszkańców i na obszarach nie objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Innymi źródłami finansowania działań przewidzianych w Planie są Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kontrakt wojewódzki, program Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Ekofundusz oraz banki .

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem działalności Funduszu jest wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Fundusz priorytetowo traktuje projekty których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej.

W zakresie gospodarki odpadami Fundusz dofinansowuje takie zadania jak kompleksowe systemy gospodarki odpadami komunalnymi, dostosowywanie istniejących składowisk do obowiązujących przepisów, wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, zagospodarowanie odpadów opakowaniowych, zbieranie i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zagospodarowanie odpadów powstałych w wyniku ich demontażu.

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu może mieć formę:

- preferencyjnej pożyczki,
- dotacji,
- finansowania kapitałowego (objęcia udziałów lub akcji w spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku

Celem funduszu jest wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska realizowanych na terenie województwa podlaskiego. Fundusz opracowuje własną listę zadań priorytetowych.

Fundusz udziela dotacje na niektóre zadania ale dominującą formą wspierania zadań jest preferencyjna pożyczka.

Fundusz wspiera absorpcję środków pomocowych Unii Europejskiej udzielając pożyczek na przygotowanie projektów zgłaszanych do programów dystrybuujących środki unijne.

Kontrakt wojewódzki

Kontrakt wojewódzki jest dokumentem określającym zakres wspierania rozwoju regionalnego oraz wielkości udostępnianych kwot ze środków budżetu państwa oraz środków jednostek samorządu terytorialnego, na realizację działań określonych w Programie Wojewódzkim.

Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Program służy wspieraniu, promocji i realizacji wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej. Stanowi kontynuację programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006. W ramach współpracy transgranicznej wdrażany jest m.in. Program Polska-Litwa realizujący 3 priorytety:

Priorytet 1. Wzrost konkurencyjności i produktywności regionu przygranicznego.

Priorytet 2. Spójność transgraniczna oraz ogólna poprawa jakości obszaru przygranicznego.

Priorytet 3. Pomoc techniczna.

Jednym z kierunków działań w ramach Priorytetu I jest modernizacji infrastruktury w pobliżu granicy.

W każdym projekcie w ramach programów współpracy transgranicznej muszą uczestniczyć partnerzy z co najmniej dwóch krajów, w tym z co najmniej jednego kraju członkowskiego UE.

Ekofundusz

Fundacja Ekofundusz wspiera środkami z ekokonwersji polskiego długu zagranicznego przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska. Fundacja szczególną wagę przykłada do rozwiązań nowatorskich ale powtarzalnych.

Fundacja stosuje dotacje oraz dopłaty do projektów.

Jedną z dziedzin priorytetowych jest racjonalizacja gospodarki odpadami. W jej ramach wsparcie mogą uzyskać projekty z zakresu kompleksowych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi, unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych i modernizacji technologii przemysłowych.

10. SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI CELÓW WYZNACZONYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI

Zakres i sposób organizacji systemu monitoringu odpadów określa *ustawa o odpadach*, przepisy wykonawcze oraz *Krajowy plan gospodarki odpadami 2010*.

Każdy posiadacz odpadów, z wyjątkiem osób fizycznych oraz niektórych jednostek organizacyjnych wykorzystujących odpady na własne potrzeby zobowiązany jest do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów. W przypadku odpadów

komunalnych ewidencję tą prowadzą podmioty prowadzące działalność w zakresie ich zbierania, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania. Dane z tej ewidencji, w formie sprawozdań przekazywane są do wojewódzkich baz danych o gospodarce odpadami. Powyższe bazy są źródłem informacji niezbędnych do monitoringu gospodarki odpadami, w tym oceny realizacji celów wyznaczonych w planach gospodarki odpadami.

Zgodnie z zapisami *ustawy o odpadach* organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w przypadku Suwałk – Prezydent Miasta składa co 2 lata organowi stanowiącemu jednostki sprawozdanie z realizacji uchwalonego planu gospodarki odpadami.

Ocenę realizacji celów wyznaczonych w planie gospodarki odpadami przeprowadza się w oparciu o:

- ocenę stopnia realizacji zadań zapisanych w planie,
- porównanie wartości wyznaczonych w planie wskaźników odpowiadających założonym celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów.

Wskaźniki które zostaną użyte w ocenie realizacji przyjętych celów i działań *Planu Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* przedstawia tabela 20.

Tabela 20. Wskaźniki monitorowania realizacji celów Planu gospodarki odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
ODPADY OGÓŁEM		
1	Masa odpadów wytworzonych	Mg
2	Odpady poddane składowaniu bez przetworzenia	%
3	Odsetek odpadów poddanych odzyskowi	%
4	Odsetek odpadów poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%
5	Liczba wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i instytucjach gospodarki odpadami	szt.
ODPADY KOMUNALNE		
6	Masa zebranych odpadów komunalnych	Mg
7	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg
8	Odsetek odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
9	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi	%
10	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%
11	Pozostała do wypełnienia pojemność składowiska na którym są składowane odpady komunalne	Mg
ODPADY NIEBEZPIECZNE		
12	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	Mg
13	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%

14	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
15	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	Mg
16	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	Mg
17	Poziom odzysku olei odpadowych	%
18	Masa zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	Mg
19	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg
20	Masa zebranego z gospodarstw domowych zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na jednego mieszkańca	kg/mieszka ńca/rok
21	Liczba punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji	szt.
22	Liczba stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	szt.
23	Masa zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji	Mg
24	Masa zebranych odpadów medycznych i weterynaryjnych	Mg
KOMUNALNE OSADY ŚCIEKOWE		
25	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg
26	Odsetek komunalnych osadów ściekowych poddanych przetworzeniu metodami termicznymi	%
27	Odsetek komunalnych osadów ściekowych wykorzystywanych w rolnictwie	%
ODPADY OPAKOWANIOWE		
28	Masa odpadów opakowaniowych z papieru i makulatury zebranych selektywnie	Mg
19	Masa odpadów opakowaniowych ze szkła zebranych selektywnie	Mg
30	Masa odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych zebranych selektywnie	Mg

11. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

W ramach opracowywania *Planu Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* dokonano analizy oddziaływania projektu planu na środowisko.

Z oceny aktualnego stanu gospodarki odpadami na terenie Suwałk wynika szereg negatywnych dla środowiska zjawisk:

- niski poziom segregacji odpadów komunalnych,
- duża zawartość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych,
- niewielki postęp w usuwaniu wyrobów zawierających PCB,
- duża ilość wyrobów zawierających azbest zamontowanych na budynkach,
- nieprawidłowe postępowanie z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz pojazdami wycofanymi z eksploatacji,
- nieprawidłowości w gospodarce odpadami w przedsiębiorstwach,
- porzucanie odpadów na „dzikich wysypiskach”
- problemy z rolniczym wykorzystaniem komunalnych osadów ściekowych,
- niską świadomość mieszkańców w zakresie zagrożeń dla środowiska w wyniku niewłaściwego postępowania z odpadami.

Planowany system gospodarki odpadami spowoduje zmniejszenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko. Zakłada on:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- ograniczanie ilości powstających odpadów,
- prawidłowe postępowanie z odpadami.

Szczególnie pozytywny wpływ dla środowiska będzie miał:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów zarówno komunalnych jak i niebezpiecznych,
- rozwój systemu zbierania i demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Prowadzona będzie niezbędna do osiągnięcia wyznaczonych w Planie celów edukacja ekologiczna, likwidowane będą „dzikie wysypiska”, właściwe postępowanie z odpadami wymuszały będą kontrole Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Działania te spowodują:

- zwiększenie kontroli nad gospodarką odpadami,
- zwiększenie stopnia odzysku odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów składowanych,
- zmniejszenie zagrożenia skażenia gleby oraz wód.

Najważniejszym działaniem inwestycyjnym przewidzianym w Planie jest utworzenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów na bazie ZUOK. Zwiększona ilość odpadów zostanie zagospodarowana w oparciu o rozbudowaną na potrzeby ZZO infrastrukturę obecnego Zakładu. Zainstalowane zostaną elementy umożliwiające wzrost odzysku odpadów, nie zostanie zmieniona technologia unieszkodliwiania odpadów. ZZO nie wpłynie negatywnie na środowisko w Zielonym Kamedulskim jednocześnie w istotny sposób zmniejszając wpływ odpadów na środowisko otaczających miasto terenów a pośrednio również miasta.

Realizacja inwestycji ZZO poprzedzona zostanie procedurą uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia w ramach której przeprowadzona zostanie ocena jego oddziaływania na środowisko.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska wynikającym z realizacji *Planu Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* jest niepełna lub nieterminowa realizacja działań zapisanych w Planie. Rosnąca ilość wytwarzanych odpadów nasilała by presję na środowisko. Brak rozwoju selektywnego zbierania odpadów uniemożliwiłoby ich odzysk powodując wzrost ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie.

Reasumując stwierdzić można, że realizacja działań przewidzianych w *Planie Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* powinna mieć pozytywny wpływ na środowisko.

12. STRESZCZENIE

Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011 stanowi realizację, wynikającą z ustawy o odpadach obowiązku planowania i projektowania gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego. Jest to druga edycja dokumentu programowego Miasta określającego cele Miasta w zakresie gospodarki odpadami oraz sposób ich osiągnięcia.

W związku ze statusem Suwałk jako miasta na prawach powiatu plan gospodarki odpadami ma charakter zarówno planu gminnego jak i powiatowego. Omawia w związku

z tym wszystkie odpady powstające na terenie miasta lub przywożone na jego teren, a w szczególności odpady komunalne z wyodrębnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady niebezpieczne oraz niektóre odpady pozostałe.

Dokument analizuje aktualny stan gospodarki poszczególnymi rodzajami odpadów, prognozuje zmiany w tym zakresie, wyznacza cele oraz sposób oraz harmonogram osiągnięcia tych celów.

ODPADY KOMUNALNE

Uwzględniając wskaźniki *Krajowego planu gospodarki odpadami 2010* na terenie Suwałk wytwarza się około 22 908 Mg odpadów komunalnych w tym 53% odpadów ulegających biodegradacji.

Duży udział odpadów ulegających biodegradacji w ogólnej ilości odpadów komunalnych powoduje, że w polityce ekologicznej przywiązuje się dużą wagę do redukcji ilości tych odpadów kierowanych na składowiska odpadów. Jednakże stosowana w suwalskim Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK) technologia kompostowania odpadów w całości zapobiega składowaniu tego rodzaju odpadów dlatego też w systemie gospodarki odpadami komunalnymi Suwałk nie przewiduje się selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji.

Odpady komunalne zebrane z terenu Suwałk poddawane są odzyskowi i utylizacji w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych. Do Zakładu dostarczono w 2007 r. 17 541,5 Mg odpadów w tym około 15 360 Mg odpadów z terenu Suwałk. Odzyskowi poddane jest 5% tych odpadów, 5% składowanych jest bezpośrednio na składowisko a pozostałe odpady poddawane są unieszkodliwianiu w biostabilizatorze. W efekcie 18% masy odpadów dostarczonych do ZUOK zostaje wykorzystana jako masa rekultywacyjna a 57% odpadów jest unieszkodliwiana poprzez składowanie.

Szacuje się, że około 3 % odpadów komunalnych zbieranych jest selektywnie. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych składa się z:

- selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych,
- zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- zbiórki odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych,

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* wszyscy mieszkańcy miasta objęci zostali zarówno zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych jak i selektywną ich zbiórką.

W wyniku analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wytwarzanymi w Suwałkach zidentyfikowano następujące problemy:

- niski poziom segregacji odpadów,
- duża ilość odpadów niebezpiecznych w zmieszanych odpadach komunalnych,
- palenie części odpadów,
- porzucanie odpadów na terenie nieużytków i w lasach,
- niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców,
- brak pełnych danych ilościowych.

Uwzględniając powyższe w *Planie Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011*, w odniesieniu do odpadów komunalnych określono następujące cele:

1. Pełne wdrożenie zasad gospodarki odpadami komunalnymi zawartych w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk*.
2. Zwiększenie poziomu segregacji odpadów komunalnych.
3. Zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Osiągnięcie tych celów wymaga podjęcia konkretnych działań. W Planie nie przewiduje się większych zmian w systemie zbierania odpadów. Należy natomiast położyć nacisk na zwiększenie jego efektywności. Służyć temu ma:

- precyzyjne opisanie w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk* obowiązków właścicieli/zarządców nieruchomości oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- wzmożenie kontroli realizacji obowiązków nałożonych na właścicieli/zarządców nieruchomości,
- intensyfikacja kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych,
- rozwinięcie edukacji ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Istotne zmiany zajdą w zakresie odzysku i utylizacji odpadów komunalnych. Zgodnie z polityką ekologiczną państwa *Krajowy plan gospodarki odpadami 2010* (Kpgo 2010) ustalił, że zagospodarowanie odpadów komunalnych może być prowadzone efektywnie jedynie w skali międzygminnej dlatego też należy utworzyć regiony wspólnej gospodarki odpadami komunalnymi obejmujące minimum 150 tys. mieszkańców. Realizując te wytyczne *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010* ustalił zasięg terytorialny poszczególnych Regionów na terenie województwa podlaskiego. Zgodnie z powyższym dokumentem Suwałki powinny prowadzić wspólną gospodarkę odpadami z gminami powiatu suwalskiego i sejneńskiego, w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów Suwałki (ZZO Suwałki).

Funkcjonowanie Regionu opartego na ZZO Suwałki wymaga m.in. rozbudowy i modernizacji infrastruktury suwalskiego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych. Przedsięwzięcie to wymaga utworzenia przez zainteresowane gminy nowych form organizacyjnych oraz opracowania i realizacji projektu inwestycyjnego w oparciu o środki budżetowe gmin oraz *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013*.

ODPADY NIEBEZPIECZNE

W gospodarstwach domowych powstaje niewielka ilość odpadów niebezpiecznych (zużyte baterie, przeterminowane leki, niewykorzystane farby, rozpuszczalniki i inne środki chemiczne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) ale podstawowym źródłem powstawania tych odpadów jest działalność przemysłowa i usługowa.

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Systemu Odpadów na terenie Suwałk powstało w 2006 r. 660 Mg. Zgodnie z ustaleniami ustawy o odpadach w dokumencie szczegółowo odniesiono się do PCB, azbestu, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, olei odpadowych, odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W wyniku analizy aktualnej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi w Suwałkach zidentyfikowano szereg problemów:

- niski poziom selektywnego zbierania zużytych baterii,
- brak prawidłowo funkcjonującego systemu monitorowania ilości wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w indywidualnych praktykach lekarskich i weterynaryjnych,
- funkcjonowanie „szarej strefy” w gospodarowaniu pojazdami wycofanymi z eksploatacji,
- brak zorganizowanego wtórnego obiegu starszego ale jeszcze sprawnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

- ciągle wysoki udział niewielkiego gabarytowo zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego trafiającego do strumienia zmieszanych odpadów komunalnych,
- częste niewłaściwe postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest,
- brak w województwie składowiska odpadów niebezpiecznych przyjmującego azbest co znacznie podnosi koszty usuwania azbestu.

Generalnie w stosunku do wszystkich rodzajów odpadów niebezpiecznych stwierdzić można niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców. Brak jest świadomości zagrożenia ze strony odpadów niebezpiecznych, znajomości sposobów bezpiecznego postępowania z nimi lub lekceważenie przepisów prawa.

W wyniku analizy bieżącego stanu gospodarki odpadami niebezpiecznymi w Suwałkach, uwzględniając zapisy Kpgo 2010 w stosunku do wyżej wymienionych odpadów ustalono następujące cele:

- całkowite wyeliminowanie PCB z terenu miasta poprzez:
 - x działania informacyjne zmierzające do uświadomienia posiadaczom wyrobów zawierających PCB ich szkodliwości oraz obowiązku ich usunięcia,
 - x sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających PCB,
 - x monitoring prawidłowego postępowania z odpadem,
- bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest poprzez:
 - x monitorowanie prawidłowości postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
 - x uzupełnianie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta,
 - x kontynuowaniu pomocy samorządu dla mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych poprzez:
 - x pogłębienie wiedzy wytwórców odpadów o sposobach prawidłowego postępowania z odpadem,
 - x rozbudowę systemu zbierania przeterminowanych leków,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w celu rozwoju selektywnego zbierania olei odpadowych z rozproszonych źródeł wytwarzania poprzez:
 - x kampanię informacyjną skierowaną głównie do mieszkańców,
- rozwój systemu zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów poprzez:
 - x rozszerzenie ilości miejsc zbierania tych odpadów,
 - x prowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do gospodarstw domowych, a w szczególności dzieci i młodzieży,
- podniesienie efektywności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji poprzez:
 - x rozpowszechnianie informacji o przewidzianym prawem sposobie postępowania z pojazdem wycofanym z eksploatacji oraz stacjach demontażu posiadających stosowne decyzje administracyjne,
- osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok (około 280 Mg/rok w skali miasta) poprzez:
 - x prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z tego rodzaju odpadami,
 - x kontynuowanie miejskiej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

- x monitorowanie selektywnego zbierania odpadu od mieszkańców przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie.

ODPADY POZOSTAŁE

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Systemu Odpadów w 2006 r. na terenie Suwałk powstało 53 361,5 Mg. odpadów pozostałych. Zgodnie z ustaleniami ustawy o odpadach w dokumencie szczegółowo odniesiono się do zużytych opon, odpadów opakowaniowych, komunalnych osadów ściekowych, odpadów z budowy i remontów oraz wybranych odpadów z sektora gospodarczego. W odniesieniu do gospodarowania tymi odpadami zidentyfikowano następujące problemy:

- spalanie części zużytych opon,
- niedostateczny stopień selektywnego zbierania odpadów z budowy i remontów, co uniemożliwia ich zagospodarowanie,
- usuwanie części odpadów z budowy i remontów na „dzikie wysypiska”,
- niezadowalający postęp w selektywnym zbieraniu odpadów opakowaniowych,
- niekorzystne parametry osadów ściekowych utrudniające ich zagospodarowanie,
- nie wywiązywanie się części przedsiębiorców z obowiązku sprawozdawczego w zakresie wytwarzania odpadów powstających w sektorze gospodarczym i gospodarowania nimi.

W wyniku analizy bieżącego stanu gospodarki odpadami niebezpiecznymi w Suwałkach, uwzględniając zapisy Kpgo 2010 w stosunku do wyżej wymienionych odpadów ustalono następujące cele:

- zwiększenie efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych do poziomu umożliwiającego osiągnięcie przyjętych w *Kpgo 2010* poziomów odzysku i recyklingu poprzez:
 - x uzupełnianie istniejącego systemu pojemników do selektywnego zbierania tego rodzaju odpadów,
 - x prowadzenie edukacji ekologicznej w tym zakresie,
- wyeliminowanie porzucania odpadów z budowy i remontów na „dzikich wysypiskach” poprzez:
 - x monitorowanie postępowania z odpadami z inwestycji, szczególnie tych większych,
- zwiększenie odzysku zużytych opon poprzez:
 - x rozbudowę systemu zbierania zużytych opon,
- ograniczenie rolniczego wykorzystania osadów ściekowych poprzez:
 - x wprowadzenie termicznego ich przekształcania,
- Zwiększenie udziału odpadów z sektora gospodarczego poddawanych odzyskowi oraz zwiększenie udziału tych odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem poprzez:
 - x akcję edukacyjną dla wytwórców i posiadaczy odpadów oraz ich stymulację do osiągania standardów w zakresie postępowania z odpadami.

Łączny koszt działań przewidywanych na lata 2008-2011 wyniesie około 24 810 000 PLN. Głównymi źródłami finansowania działań będzie budżet miasta, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Plan Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011 określił sposób monitorowania realizacji celów wyznaczonych w Planie, w tym określił wskaźniki które zostaną użyte w trakcie oceny.

Na zakończenie opracowania przedstawiono wnioski z analizy oddziaływania projektu Planu na środowisko. Uznano, że realizacja działań przewidzianych w *Planie Gospodarki Odpadami miasta Suwałki na lata 2008-2011* powinna mieć pozytywny wpływ na środowisko a podstawowym zagrożeniem dla środowiska wynikającym z realizacji *Planu* jest niepełna lub nieterminowa realizacja działań w nim zapisanych.

13. ZAŁĄCZNIK

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz
unieszkodliwiania odpadów

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
1	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Spółka z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie i zezwolenie na odzysk odpadów w ramach pozwolenia zintegrowanego	OSGK.II.7642-22/Z/07 z 10 lipca 2007 r. do 22 września 2006 r.	Odpady niebezpieczne (olej, PCB, sprzęt) i inne niż niebezpieczne
2	Zakład Produkcji Pasz "KEMOS" M. Jamruż, M. Karwowski, T. Kurciński Spółka Jawna	Pozwolenie na wytwarzanie i zezwolenie na odzysk odpadów w ramach pozwolenia zintegrowanego	OSGK.II.7624-32/Z/05 z 10 lipca 2006 r. do 1 marca 2016 r.	Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne
3	Polski Koncern Naftowy "ORLEN" SA	Zezwolenia na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-43/1/02 z 29 lipca 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne
4	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "MUR-PLAST"	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-72/03 z 9 grudnia 2003 r. do 30 listopada 2010 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
5	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "RAU"	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-65/03 z 20 października 2003 r. do dnia 30 września 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
6	Skup Złomu Marian Jakubowski	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-60/03 z 7 października 2003 r. do 30 września 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
7	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "LUPY" Wiesław Rykaczewski	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-54/03 z 15 września 2003 r. do 31 sierpnia 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
8	Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy "KOLMET" Jacek Roszkowski	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-51/03 z 8 września 2003 r. do 31 sierpnia 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
9	Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-37/03 z 16 czerwca 2003 r. do 30 maja 2012 r.	Odpady niebezpieczne (olej, pojazdy) i inne niż niebezpieczne
10	Spółdzielnia Kółek Rolniczych	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-30/03 z 8 maja 2003 r. do 30 kwietnia 2013 r.	Odpady niebezpieczne (olej, azbest) i inne niż niebezpieczne
11	Sprzedaż Węgla i Koksu Skup Złomu S.C. Zackiewicz Adam, Szulc Aleksander, Zackiewicz Dariusz	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-23/03 z 28 marca 2003 r. do 31 marca 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
12	"AGROPEST" Spółka Cywilna Warakomski	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-73/04 z 29 grudnia 2004 r.	Odpady niebezpieczne

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
	Jarosław Saweljew Walenty		do 1 grudnia 2014 r.	
13	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "OKTAN" S.C. Paweł Łukaszewicz, Zeonon Tylman, Henryk Tylman	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-19/ZB/02 z 9 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2011 r. ze zmianami	Odpady niebezpieczne (olej, sprzęt) i inne niż niebezpieczne (sprzęt)
14	Sklep Zaopatrzenia Ogrodniczego i Przemysłowego "OGRODNIK" Krystyna Litwiniuk, Natalia Wasilewska	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-70/04 z 6 grudnia 2004 r. do 1 grudnia 2014 r.	Odpady niebezpieczne
15	"AMERICAN-PLASTIC" S.C. Andrzej Markiewicz, Teresa Syperek	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-65/04 z 22 grudnia 2004 r. do 30 października 2014 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
16	Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Drogowych "KRUSZBET" SA	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-20/05 z 8 czerwca 2005 r. do 1 czerwca 2015 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
17	"AMAG" Mirosław Iwaniuk	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-58/04 z 9 września 2004 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
18	"ERIX" Spółka z o.o.	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-56/04 z 8 września 2004 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
19	"STATOIL POLSKA" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-32/04 z 11 czerwca 2004 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne
20	"HEDAN-PAK" Spółka z o.o.	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-26/04 z 4 czerwca 2004 r. do 30 maja 2010 r.	Odpady niebezpieczne (olej)
21	"SEZAM" Skup Surowców Wtórnych Agnieszka Sokolik	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-18/04 z 21 kwietnia 2004 r. do 30 marca 2014 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
22	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "CZYŚCIOCH bis" Spółka z o.o.	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-17/04 z 14 kwietnia 2004 r. do 30 marca 2014 r. ze zmianami	Odpady inne niż niebezpieczne, Odpady niebezpieczne (olej, sprzęt, PCB, azbest)
23	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "RUDA" Elżbieta Pomian	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-12/04 z 2 kwietnia 2004 r. do 30 marca 2014 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
24	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "MISPOL-DYSTRYBUCJA" Spółka z o.o.	Zezwolenie na odzysk i transport odpadów	OSGK.I.7638-45/07 z 16 listopada 2007 r. do 1 listopada 2017 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
25	Transport Ciężarowy Barbara Olsztyn	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-34/07 z 6 lipca 2007 r. do 1 lipca 2017 r.	Odpady inne niż niebezpieczne

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
26	Firma Handlowa "HURT-DETAI" Janusz Grzegorz Szulc	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-39/07 z 1 października 2007 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
27	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Spółka z o.o.	Zezwolenie na transport i unieszkodliwianie odpadów	OSGK.I.7638-31/05 z 7 lipca 2005 r. do 1 lipca 2015 r. ze zmianami	Odpady niebezpieczne (olej, sprzęt, medyczne, PCB, azbest) i inne niż niebezpieczne
28	"PLUS DISCOUNT" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-25/07 z 16 kwietnia 2007 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt) i inne niż niebezpieczne
29	"HURT-DETAI" Dorota Puczyłowska	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-18/07 z 19 marca 2007 r. do 1 marca 2017 r.	Odpady niebezpieczne
30	Zbigniew Jakubowski	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.IV.7638-4/02 z 2 lipca 2002 r. do 1 lipca 2012 r. ze zmianami	Odpady inne niż niebezpieczne
31	"Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe "CZYŚCIOCH" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-11/R/07 z 23 lutego 2007 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt) i inne niż niebezpieczne
32	Firma Handlowa "SUKCES" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-88/06 z 3 listopada 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt) i inne niż niebezpieczne
33	Przedsiębiorstwo Zaopatrzeniowe "MORS" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-86/06 z 26 października 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne
34	"CEFARM" Białystok SA	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-84/06 z 26 października 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
35	Telekomunikacja Polska Region Północny Pionu Administracji	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-81/06 z 6 października 2006 r., bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
36	Inga i Piotr Szeląg Spółka Jawna	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie	OSGK.I.7638-2/08 z 17 stycznia 2008 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
		i transport odpadów		
37	“DOMAX” SA	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-76/06 z 3 października 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
38	Apteka im. Św. Kingi Olga Małgorzata Kasiborska	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-73/06 z 2 października 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
39	Apteka Prywatna	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-72/06 z 29 września 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
40	“CEZAL” Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-70/06 z 25 września 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
41	“HAVO” Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-63/06 z 31 sierpnia 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
42	“MARS” SA	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-61/06 z 25 sierpnia 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
43	“ELEKTROMIL” Hurtownia Elektryczna Zbigniew Śląski	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-60/06 z 16 sierpnia 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne
44	“KAUFLAND POLSKA MARKET” Spółka z o.o. Spółka k.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-58/06 z 27 lipca 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt)
45	Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Drogowych “KRUSZBET” SA	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-55/06 z 26 lipca 2006 r. do 25 lipca 2016 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
46	Polska Telefonía Cyfrowa Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-53/06 z 13 lipca 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt) Odpady inne niż niebezpieczne
47	“JERONIMO MARTINS DYSTRYBUCJA” Spółka	Wpis do rejestru podmiotów	OSGK.I.7638-52/06 z 12 lipca 2006 r.	Odpady niebezpieczne (sprzęt)

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
	z o.o.	zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	bezterminowo	
48	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "CZYŚCIOCH bis" Spółka z o.o.	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-45/06 z 30 maja 2006 r. do 1 maja 2015 r.	Odpady niebezpieczne (sprzęt, azbest, PCB) odpady inne niż niebezpieczne
49	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "CZYŚCIOCH bis" Spółka z o.o.	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-44/06 z 29 maja 2006 r. bezterminowo	Odpady niebezpieczne (sprzęt, olej) odpady inne niż niebezpieczne
50	"PORTA KMI SYSTEM" Spółka z o.o. Oddział PORTA KMI FORNIR	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-40/06 z 24 maja 2006 r. do 1 maja 2016 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
51	"ISKRA" Józef Chmielewski&Wacław Szostakowski	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-8/1/02/03 z 24 lutego 2003 r. do 31 stycznia 2013 r. ze zmianami	Odpady niebezpieczne odpady inne niż niebezpieczne
52	"ESKULAP" Gabinet Weterynaryjny	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-24/06 z 13 marca 2006 r. do 1 marca 2015 r.	Odpady niebezpieczne
53	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Spółka z o.o.	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-18/06 z 2 lutego 2006 r. do 1 lutego 2016 r.	Odpady niebezpieczne (azbest)
54	Centrum Ogrodnicze "ILEX" Roman Marek Barwicki	Zezwolenia na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-5/06 z 18 stycznia 2006 r. do 1 stycznia 2016 r.	Odpady niebezpieczne
55	"TERMO" Eliza Glińska	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-13/03 z 24 lutego 2003 r. do 31 grudnia 2012 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
56	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "DOMINO" Jerzy Wasilewski	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-16/02 z 19 marca 2002 r. do 31 stycznia 2011 r. ze zmianami	Odpady inne niż niebezpieczne
57	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe "PRIVATE" ZAJAZD Krzysztof Leszczyński	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-20d/1/03 z dnia 13 stycznia 2003 r. do 31 stycznia 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
58	Firma Prywatna "RADS"	Zezwolenia na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-48/1/02 z 11 września 2002 r. do 31 grudnia 2010 r. ze zmianami	Odpady inne niż niebezpieczne
59	"DĘBSKI" Usługi Transportowe Wojciech Dębski	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-105/01 z 30 listopada 2001 r. do 31 grudnia 2010 r. ze zmianami	Odpady niebezpieczne (medyczne) odpady inne niż niebezpieczne (medyczne)

<i>L.p.</i>	<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Rodzaj decyzji /informacji</i>	<i>Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji</i>	<i>Rodzaj odpadów</i>
60	Zakład Usług Pogrzebowych "HADES" S.C. Marek Bokuniewicz, Andrzej Grzędziński	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-2/01 z 9 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r.	Odpady niebezpieczne (medyczne)
61	"ARTPROL" Krystyna i Wacław Cekowscy Spółka Jawna	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-8/02 z 4 lutego 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne
62	Przedsiębiorstwo "ISKRA" Józef Chmielewski i Wacław Szostakowski	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-8/1/02/03 z 24 lutego 2003 r. do 31 stycznia 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
63	Przedsiębiorstwo Prywatne Usługowo-Handlowe "AUTOSERWISE" Stanisław Atkiewicz, Marian Gałazyn	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-9/02 z 4 lutego 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne
64	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne "MOTOZBYT" Spółka z o.o.	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-10/02 z 4 lutego 2002 r. do 31 grudnia 2001 r.	Odpady niebezpieczne
65	"WALMAR-DRAŻBA" Spółka Jawna	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-11/02 z 4 lutego 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne
66	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "DOMINO" Jerzy Wasilewski	Zezwolenie na zbieranie i transport odpadów	OSGK.I.7638-16/02 z dnia 19 marca 2002 r. do 31 stycznia 2011 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
67	Zbigniew Jakubowski	Zezwolenie na odzysk odpadów	OSGK.I.7638-42/1/02 z 18 lipca 2002 r. do 31 lipca 2012 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
68	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Sklep Motoryzacyjny S.C. E.J. Rzepiejewski i A. Podziewski	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-25/2/02 z 29 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne
69	"POLSAM"	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-20/02 z 26 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2011 r.	Odpady niebezpieczne

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
70	“WIGRY-PROJEKT” SA	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-51/O/05 z 28 października 2005 r. do 1 października 2015 r.	Odpady niebezpieczne (pojazdy) i inne niż niebezpieczne
71	“STENA” Spółka z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów i zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-48/O/05 z 21 listopada 2005 r. do 1 listopada 2015 r.	Odpady niebezpieczne (olej, PCB, sprzęt) i inne niż niebezpieczne
72	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe “SAD-TRANS” Mariola Sadłowska	Wpis do rejestru podmiotów zwolnionych z posiadania decyzji na transport odpadów	OSGK.I.7638-38/05 z 19 lipca 2005 r. bezterminowo	Odpady inne niż niebezpieczne
73	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe “SAD-TRANS” Mariola Sadłowska	Zezwolenie na transport odpadów	OSGK.I.7638-36/05 z 18 lipca 2005 r. do 1 lipca 2015 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
74	“ARTPROL” Krystyna i Wacław Cekowscy Spółka Jawna	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-11/05 z 13 kwietnia 2005 r. do 1 stycznia 2015 r.	Odpady niebezpieczne
75	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe “AUTO” Antoni Zajko Sklep Ogrodniczy	Zezwolenia na zbieranie odpadów	OSGK.I.7638-6/05 z 7 marca 2005 r. do 1 marca 2015 r. .	Odpady niebezpieczne
76	“TOMPOL”SA	Zezwolenie na zbieranie odpadów	OSGK.I.7661-3/08 z 5 stycznia 2008 r. do 1 stycznia 2018 r.	Odpady niebezpieczne (sprzęt) i inne niż niebezpieczne (sprzęt)

L.p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj decyzji /informacji	Nr, data, termin obowiązywania decyzji/informacji	Rodzaj odpadów
77	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z o.o.	Zezwolenie na odzysk odpadów	ŚR. I.JW.66220/2/06 z 21 lutego 2006 r. do 20 lutego 2016 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
78	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z o.o.	Zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów	ŚR.I.JW.66220/7/06 z 13 grudnia 2006 r. do 13 grudnia 2016 r.	Odpady inne niż niebezpieczne
79	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z o.o.	Zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów	ŚR.Io.6622/4/03 z 30 czerwca 2003 r. do 30 czerwca 2013 r.	Odpady inne niż niebezpieczne

